

2021

Đurđevački pijesci: „Studija upravljanja posjetiteljima s akcijskim planom“

Europska unija
Zajedno do fondova EU

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj.

Vlatka Matunec

Projekt jednako razvoj d.o.o.

7/7/2021

Sadržaj

1.	UVOD	3
2.	PARTNERI NA PROJEKTU	5
2.1.	Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Koprivničko-križevačke županije	5
2.2.	Turistička zajednica Grada Đurđevca	5
2.3.	Lokalna akcijska grupa „PODRAVINA“	6
3.	CILJ PROJEKTA.....	8
4.	SUSTAV EVIDENCIJE I PRAĆENJA	10
5.	CILJNA SKUPINA.....	13
6.	AKCIJSKI PLAN PROJEKTA	15
6.1.	Posjetiteljski centar Đurđevac.....	15
6.2.	„Đurđevački pijesci“	20
6.3.	Škola u prirodi u Boriku	26
6.4.	Uspostava i proširenje poučno-tematske staze na području Posebnog rezervata Đurđevački pijesci	26
6.5.	„Hotel za kukce“	27
6.6.	Info točke za posjetitelje	28
6.7.	Biciklistička ruta.....	29
6.8.	Uvođenje sustava evidencije i praćenja broja posjetitelja.....	31
6.9.	Edukacija i interpretacija.....	32
6.9.1.	Program za posjetitelje.....	32
6.9.2.	Edukativni i prezentacijski materijali.....	33
6.9.3.	Radionice	34
6.9.4.	Edukacije lokalnog stanovništva.....	35
6.9.5.	Edukacije vezane za upravljanje posjetiteljima	37
6.9.6.	Edukacije vodiča	37
6.9.7.	Volonterski program.....	38
6.10.	Horizontalne aktivnosti	39
6.10.1.	Promicanje jednakih mogućnosti i socijalne uključenosti.....	39
6.10.2.	Rekonstrukcija zgrade Posjetiteljskog centra.....	39
6.10.3.	Rekonstrukcija zgrade Škole u prirodi Borik.....	40
7.	POSJETITELJI	41
7.1.	Segmentacija posjetitelja	41
7.2.	Privlačenje i dovođenje posjetitelja	43

7.3.	Zadržavanje posjetitelja	43
7.4.	Upravljanje posjetiteljima na lokaciji	44
8.	PROJEKTNI TIM	46
9.	PROMIDŽBA I VIDLJIVOST.....	51
9.1.	Materijali za promidžbu	51
9.2.	Oglašavanje	52
9.3.	Odnosi s javnošću	52
9.4.	Događaji.....	52
9.5.	Turističke agencije	53
9.6.	Komunikacijski kanali i alati.....	53

1. UVOD

Okosnicu ovog projekta čini ulaganje u održivo korištenje Posebnog geografsko-botaničkog rezervata Đurđevački pijesci, s ciljem doprinosa održivom društveno-gospodarskom razvoju grada Đurđevca, ali i čitave Koprivničko-križevačke županije. S istim ciljem, projekt obuhvaća i područja izvan samog zaštićenog područja – Posjetiteljski centar u gradu Đurđevcu te šumi Borik koja se nalazi daleko od rezervata – a čije će aktivnosti doprinijeti interpretaciji i očuvanju Đurđevačkih pijesaka.

Aktivnosti projekta uključuju pripremu projektno-tehničke dokumentacije nužne za prijavu odnosno početak provedbe projekta te izradu Studije upravljanja posjetiteljima s Akcijskim planom, koja trenutno ne postoji za Posebni geografsko-botanički rezervat Đurđevački pijesci, stoga će se provedbom ove aktivnosti ostvariti značajne koristi za buduće upravljanje Posebnim geografsko-botaničkim rezervatom Đurđevački pijesci, odnosno njegovim posjetiteljima te održivom korištenju područja rezervata.

Nadalje, rekonstruirat će se postojeće zgrade, koje trenutno nemaju adekvatno iskorištene prostore, u nove objekte Posjetiteljskog centra i Škole u prirodi Borik. Sadržaji ova dva objekta bit će usmjereni na interpretaciju, promociju i edukaciju o biološkoj i krajobraznoj raznolikosti Đurđevačkih pijesaka te podizanje svijesti javnosti o važnosti ovog područja. Posjetiteljski centar će, osim ugostiteljskog prostora, suvenirnice i ureda Turističke zajednice grada Đurđevca, sadržavati bogati multimedijalni izložbeni i interpretativni prostor visoke tehnološke naprednosti, dok će Škola u prirodi Borik pružati smještaj i edukaciju primarno za školske grupe.

Od ostalih posjetiteljskih sadržaja, nabaviti će se električni bicikli i postaviti stajališta odnosno punionice za bicikle, koji će biti važan dio turističke ponude grada Đurđevca jer će povezati sve tri lokacije i olakšati im pristup te potaknuti posjetitelje na posjet svim lokacijama. Postavit će se i informativno-edukativne table na sve tri lokacije, kako bi se posjetitelje informiralo i educiralo, a značajan naglasak staviti će se na aktivnosti edukacije i interpretacije, posebno lokalnog stanovništva te promocije i vidljivosti.

Posebni geografsko-botanički rezervat Đurđevački pijesci obnovit će i produžiti poučno-tematsku stazu te je obogatiti dodatnim sadržajima za posjetitelje, poput hotela za kukce,

stajališta za bicikle i prezentacijskih ploha. Sve tri lokacije provedbe aktivnosti projekta naglašavat će važnost očuvanja bioraznolikosti i georaznolikosti ovog zaštićenog područja te interpretirati njegova prirodna bogatstva, čime će se značajno pridonijeti obrazovnom kapacitetu i turističkoj privlačnosti đurđevačkog područja i ostvariti održivo korištenje prirodne baštine te doprinijeti održivom društveno-gospodarskom razvoju na lokalnoj i regionalnoj razini.

Koprivničko-križevačka županija nalazi se na sjeverozapadu Hrvatske i obuhvaća prostor bivših općina Koprivnica, Križevci i Đurđevac. Prostire se na 1.746 km² (3,1% teritorija Hrvatske), a po popisu stanovništva iz 2011. godine u Županiji je živjelo 115.582 stanovnika (2,8% pučanstva Hrvatske). Koprivničko-križevačka županija pripada među srednje velike županije u Hrvatskoj. Razdijeljena je na ukupno 25 manjih jedinica teritorijalne uprave i samouprave, od čega su tri grada - Koprivnica (središte Županije), Križevci i Đurđevac te 22 općine.

Prirodno-zemljopisna obilježja Županije uglavnom podupiru prometne razvojne pogodnosti. To je pretežno nizinski kraj koji omogućuje izdašnu poljoprivrednu proizvodnju, uz značajno šumsko i rudno bogatstvo te mogućnosti razvoja stočarstva, vinogradarstva i voćarstva na pobrđima Bilogore i Kalnika. Područje županije ima razmjerno blagu umjerenu kontinentalnu klimu.

Cilj projekta primarno je sačuvati zaštićene dijelove prirode i ekološke sustave na području đurđevačke Podravine, sačuvati prirodnu ravnotežu te povećati kvalitetu života ljudi koji žive u neposrednoj blizini zaštićenih područja.

2. PARTNERI NA PROJEKTU

2.1. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Koprivničko-križevačke županije

Osnovna djelatnost Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Koprivničko-križevačke županije je zaštita, održavanje, očuvanje, promicanje i korištenje posebno zaštićenih prirodnih vrijednosti na području Koprivničko-križevačke županije i to: strogih rezervata, regionalnih parkova, posebnih rezervata, park-šuma, značajnih krajobraza, spomenika prirode, spomenika parkovne arhitekture, te specifičnih geomorfoloških fenomena, životnih zajednica, značajnih biljnih i životinjskih vrsta, odnosno zaštićenih prirodnih vrijednosti na temelju Zakona o zaštiti prirode.

Takvo područje je i Posebni geografsko-botanički rezervat Đurđevački pijesci, a Javna ustanova posjeduje specifična znanja i vještine potrebne da bi adekvatno upravljala ovim područjem, kao što su poznavanje problematike ovog područja i potrebnih mjera kako bi se ono zaštitilo i očuvalo.

2.2. Turistička zajednica Grada Đurđevca

Turistička zajednica Grada Đurđevca svojstvo pravne osobe stječe danom upisa u Upisnik turističkih zajednica Ministarstva turizma, u koji je upisana 25. studenog, 2014. godine.

Tijela Turističke zajednice su:

- Skupština
- Turističko vijeće
- Nadzorni odbor
- Predsjednik Zajednice

Turistička zajednica Grada Đurđevca u svom radu posebnu pažnju poklanja poticanju i promicanju izvornih, tradicijskih vrijednosti đurđevačkoga kraja, ali i potiče, koordinira i sudjeluje u organizaciji umjetničkih, gospodarskih, sportskih i drugih priredbi koje pridonose obogaćivanju turističke ponude.

Turistička zajednica grada Đurđevca logičan je partner ovog projekta usmjerenog na održivo korištenje prirodne baštine, koja je važan dio turističke ponude ovog područja.

Turistička zajednica grada Đurđevca, u ovom projektu, bit će zadužena za upravljanje i uspostavljanje Posjetiteljskog centra što se u potpunosti uklapa u njenu svrhu i namjenu te omogućava osiguranje održivosti rezultata ovog projekta. Turistička zajednica provodit će aktivnosti edukacije i interpretacije te promocije i vidljivosti. Uz postojeće zaposlenike, kao rezultat projekta, zaposlit će se jedan novi zaposlenik. Svi posjeduju specifična znanja i vještine u područjima djelovanja potrebnim za uspješnu provedbu projekta. Jedan od već postojećih zaposlenika Turističke zajednice u sklopu projekta dodatno će se educirati za funkciju turističkog vodiča s orijentacijom na Đurđevačke pijeske.

2.3. Lokalna akcijska grupa „PODRAVINA“

Lokalna akcijska grupa "PODRAVINA" (LAG „PODRAVINA“) osnovana je 15. listopada 2012. godine kako bi se povezali civilni, javni i gospodarski sektor određenog područja te na taj način generirale odluke na lokalnoj razini o potrebama i prioritetima pojedinih lokalnih zajednica. Osnovna zadaća LAG-a je, između ostalog, informiranje i animiranje stanovnika o EU fondovima kao i pokretanje inicijativa lokalnog partnerstva i održivog razvoja lokalne zajednice.

Prostor LAG-a obuhvaća područje 16 jedinica lokalne samouprave: Grad Đurđevac, Općinu Drnje, Općinu Đelekovec, Općinu Ferdinandovac, Općinu Gola, Općinu Hlebine, Općinu Kalinovac, Općinu Kloštar Podravski, Općinu Koprivnički Bregi, Općinu Koprivnički Ivanec, Općinu Molve, Općinu Novigrad Podravski, Općinu Novo Virje, Općinu Peteranec, Općinu Podravske Sesvete i Općinu Virje.

Tijela LAG-a su:

- Skupština
- Predsjednik
- Nadzorni odbor
- Upravni odbor
- Voditeljica

- Tajnica

U sklopu ovog projekta LAG će, u skladu s dosadašnjim aktivnostima, biti uključen u aktivnosti izrade programa za posjetitelje, edukacije lokalnog stanovništva te pripreme volonterskih programa. Uključivanjem LAG „PODRAVINA“ kao partnera na ovom projektu ostvarit će se bliža suradnja s lokalnom zajednicom. S obzirom da je svrha ovog projekta, između ostalog, pozitivan utjecaj na lokalno gospodarstvo, LAG će u tom dijelu djelovati kao poveznica između relevantnih aktera.

3. CILJ PROJEKTA

Doprinos održivom društveno- gospodarskom razvoju grada Đurđevca, ali i čitave Koprivničko-križevačke županije čini ulaganje u održivo korištenje Posebnog geografsko-botaničkog rezervata Đurđevački pijesci. Projekt će obuhvatiti i područja izvan zaštićenog područja – Posjetiteljski centar u gradu Đurđevcu te šumu Borik koja se nalazi nedaleko od rezervata.

Projektom se planira i uvođenje sustavnog praćenja broja posjetitelja i njihove educiranosti na način da će sama ulaznica za Posebni geografsko-botanički rezervat sadržavati QR kod, koji će posjetitelje upućivati na web stranicu s opširnijim informacijama. Sustav brojanja posjetitelja vodit će se po broju prodanih ulaznica, a posjetitelji će biti educiraniji.

Organizirani posjeti Školi u prirodi u Boriku uključivat će edukativne brošure i ostale promotivno-informativne materijale dok će se broj posjetitelja pratiti na recepciji kompleksa.

Dolasci Posebnom geografsko-botaničkom rezervatu će se najavljivati i upućivati putem same Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode gdje će se također pratiti broj posjetitelja. Praćenje posjetitelja vršit će se i dodatnim praćenjem putem IT sustava na način da očitava signal mobitela koji se nalaze unutar istog. U Projekt će biti uključen razvoj edukativnih programa. Edukativni programi za djecu primarno će se odvijati u Boriku uz uključenje pedagoške struke.

Izradit će se nova web stranica i otvoriti Facebook stranica čime se će, isto tako, putem analitike pratiti broj posjetitelja putem ovakvog oblika medija.

Opći cilj kojem će ovaj Projektni prijedlog pridonijeti formuliran je kao „Povećanje atraktivnosti, edukativnog kapaciteta i održivog upravljanja odredištima prirodne baštine s ciljem doprinosa održivom društveno gospodarskom razvoju na lokalnoj i regionalnoj razini“.

Ovaj cilj u potpunosti je usklađen sa Specifičnim ciljem 6c2 OPKK-a, a koji glasi „Povećanje atraktivnosti, edukativnog kapaciteta i održivog upravljanja odredištima prirodne baštine“ te samim time izravno doprinosi ostvarenju ciljeva Poziva koji je pokrenut u okviru ovog Specifičnog cilja. Provedbom aktivnosti Projekta, ostvarivanjem unaprijed postavljenih rezultata i pokazatelja, ostvarit će se specifični ciljevi projekta, a koji će doprinijeti povećanju atraktivnosti, edukativnog kapaciteta i održivog upravljanja odredištima prirodne baštine te

ujedno doprinijeti društveno gospodarskom razvoju povezanom s time, u ovom slučaju prvenstveno na području đurđevačke Podravine.

Specifični ciljevi Projektnog prijedloga su sljedeći:

- Povećanje turističke atraktivnosti uređenjem postojeće i izgradnjom nove posjetiteljske infrastrukture i sadržaja uz uspostavu sustava upravljanja posjetiteljima na području Đurđevačkih pijesaka;
- Razvijanje javne svijesti o važnosti očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti područja Đurđevačkih pijesaka kroz promociju i edukaciju.

Na temelju ovih specifičnih ciljeva razvijene su aktivnosti projekta, koje će svojom provedbom kumulirano dovesti do ostvarenja navedenih ciljeva, odnosno razvojem posjetiteljske infrastrukture i sadržaja te komunalnih sadržaja značajno će se povećati turistička atraktivnost Đurđevačkih pijesaka, uspostavom do sad nepostojećeg sustava upravljanja posjetiteljima omogućit će se održivo i sustavno upravljanje posjetiteljima, dok će se edukativnim i interpretativnim aktivnostima unaprijediti obrazovni kapacitet i povećati svijest javnosti o bogatstvima i važnosti očuvanja prirodne baštine. Na ovaj način, povezati će se 3 lokacije provedbe aktivnosti u jednu integriranu turističku turu i tako osigurati da što više posjetitelja posjeti svaku od lokacija, čime se izravno doprinosi povećanju privlačnosti i obrazovnog kapaciteta te privlačenju većeg broja posjetitelja Posebnom geografsko-botaničkom rezervatu Đurđevački pijesci.

4. SUSTAV EVIDENCIJE I PRAĆENJA

Točan broj posjetitelja nije moguće utvrditi zbog nepostojanja ograđenog formalnog mjesta ulaska u Posebni geografsko-botanički rezervat Đurđevački pijesci s obzirom na to da je prostor otvorenog tipa te sukladno tome postoji mogućnost nekontroliranog ulaska u rezervat. Trenutno se bilježe posjeti najavljeni Javnoj ustanovi za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Koprivničko-križevačke županije koji se evidentiraju putem emaila ili putem evidencija organiziranih grupnih posjetitelja različitim programima. Prema raspoloživim evidencijama Javne ustanove o ostvarenim posjetima putem evidencije najavljenih dolazaka računa se da je bilo 2.500 posjetitelja zaštićenom području posebno geografsko-botaničkog rezervata Đurđevački pijesci u 2016. godini. Navedeni posjetitelji su ujedno i educirani nekim od programa, sadržajima ili aktivnostima s obzirom na to da je za određene grupe posjeta organiziran i neki oblik vođenja za skupine, odnosno pojedincima su pruženi letci s informacijama o posebnostima geografsko-botaničkog rezervata. Na samoj lokaciji nalazi se edukativna ploča te poučna staza putem kojih se svaki posjetitelj educira. Prije dolaska na samu lokaciju zainteresirani posjetitelji mogu putem web stranice biti educirani o specifičnostima rezervata.

Projektom se planira uvođenje sustavnog praćenja broja posjetitelja i njihove educiranosti na sljedeće načine:

- U prostorima Posjetiteljskog centra Đurđevac u gradu Đurđevcu posjetitelj ima mogućnost educiranja putem multimedijalnih sadržaja i izložbe, letaka, brošura, ulaznica – sama ulaznica za Posjetiteljski centar odnosno Posebno geografsko-botanički rezervat Đurđevački pijesci bit će edukativnog karaktera s ciljem educiranja posjetitelja o posebnostima geografsko-botaničkog rezervata Đurđevački pijesci te će sadržavati QR kod koji će posjetitelje upućivati na web stranicu s opširnijim informacijama. Na taj način, posjetitelji koji su dobili ulaznicu će ujedno biti i educirani posjetitelji, a sustav brojanja posjetitelja vodit će se prema broju izdanih ulaznica.
- Posjetitelj koji posjećuje isključivo lokaciju Posebnog geografsko-botaničkog rezervata Đurđevački pijesci, informativnom tablom na ulazu bit će upućen o načinima preuzimanja ulaznica te će isti biti educiran edukativnim sadržajem ulaznice, edukativnim tablama, poučnom stazom, letcima.

- Organizirani posjeti Boriku (škola u prirodi) također će uključivati edukativne brošure i ostale promotivne materijale, a broj posjetitelja će se pratiti na recepciji kompleksa te će putem terenske nastave odnosno škole u prirodi ova grupa posjetitelja biti opsežno educirana.
- Dolasci Posebnom geografsko-botaničkom rezervatu Đurđevački pijesci se najavljuju i upućuju i putem javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Koprivničko-križevačke županije, koja će kroz izdavanje ulaznica također voditi sustav praćenja broja posjetitelja.
- U Projekt je uključen i razvoj edukativnih programa kojima se planira definirati predviđeni lokalitet za održavanje programa, definiranje bitnih značajki prostora koja su pogodna za uključivanje u edukativne programe (značajne i zaštićene vrste, georaznolikost, staništa, važni lokaliteti i slično), izrada stručne podloge, prilagodbu i usklađenost sa školskim programom. Edukativni programi za djecu koji će se prvenstveno provoditi u Boriku baziraju se na interdisciplinarnom pristupu i uključivanju pedagoške struke od samih početaka razvoja programa, što pokazuje i uključivanje suradnika u Projekt, a u svrhu interpretacije prirodnih vrijednosti na području Đurđevačkih pijesaka te edukacije ciljanih skupina.
- Ukupan broj posjetitelja Posebnog geografsko-botaničkog rezervata Đurđevački pijesci kontrolirat će se dodatnim praćenjem putem IT sustava praćenja broja posjetitelja, koji će djelovati na način da se putem posebne nadzorne kamere namijenjene upravo u tu svrhu bilježi i izračunava broj posjetitelja. Na ovaj način dobiva se precizan broj posjetitelja. Ukupan broj posjetitelja prema evidencijama broja prodanih karata treba odgovarati zabilježenom broju posjetitelja putem IT sustava praćenja te će se na ovaj način ujedno omogućiti evaluacija oba načina praćenja broja posjeta i izraditi preporuke za daljnje praćenje broja posjetitelja.
- Detaljniji scenarij sustava praćenja posjetitelja dodatno će se razraditi tijekom provedbe projekta. Provest će se analiza postojećeg stanja posjećivanja, provesti analiza stanja i potreba postojeće infrastrukture za posjetitelje.

Navedenim pristupom definirat će se sustavni pristup evidenciji, edukaciji i upravljanju brojem posjetitelja.

Uspostavom Posjetiteljskog centra nastojat će se postići bolja evidencija i kontrola ulazaka u sam rezervat jer će se kroz Posjetiteljski centar moći upravljati i posjetima Đurđevačkim pijescima budući trenutno postoji dio neovlaštenih posjeta istima. Za evidenciju i praćenje broja posjetitelja planira se uvesti sustav izdavanja ulaznica za posjetitelje te IT sustav praćenja broja posjetitelja.

Trenutno nije moguće utvrditi točan broj polaznika budući samo područje nije ograđeno i ne postoji sustav evidencije ulazaka u rezervat. Zbog toga nažalost dolazi i do uništavanja botaničkog rezervata.

5. CILJNA SKUPINA

U ovoj vrsti segmentacije tržište se dijeli na varijable poput dobi, spola, životnog ciklusa, prihoda, zanimanja, obrazovanja, religije, nacionalnosti¹. Ova vrsta segmentacije često se koristi jer se putem demografskih obilježja prepoznaju potrebe i interesi određenih potrošačkih grupa. Čest pojam u ovom kontekstu je životna faza koja označava tekuće zbivanje u životu osobe, određeni bitan događaj koji mogu dijeliti osobe različite dobi. Pomoću tih životnih dobi marketinški stručnjaci mogu pomoći ljudima riješiti taj problem ili dilemu, nudeći im proizvod koji je u skladu s njihovim trenutnim potrebama.

- Dob - podjednako sve zastupljene
- Spol – podjednako su zastupljeni i muški i ženski
- Obrazovanje – prevladava srednja stručna sprema i visoka stručna sprema; školske grupe
- Pratlja – uglavnom dolaze u paru ili obitelji; školske grupe
- Motivi posjeta – vikend izlet, dodatni sadržaj uz gastro aktivnost, dodatni sadržaj na putu prema moru
- Platežna moć – srednja
- Izbor informacija – turističke agencije i zajednice, putničke agencije, vodiči, Internet, lokalno stanovništvo

Ciljne skupine:

- stanovnici koji žive na području na kojem se provodi projekt
- kulturni i turistički radnici;
- turisti koji su željni novih doživljaja u neotkrivenim turističkim odredištima, koji će potencijalno koristiti resurse čitave županije i posredno ih promovirati po svijetu;
- turistički vodiči i voditelji turističkih agencija koji će dobiti osnovne informacije o kulturnoj baštini i rezultatima projekta te koji će je uključiti u svoju turističku ponudu;
- stanovnici županije koji predstavljaju potencijalne nositelje poduzetničkih inicijativa i resursa;
- pružatelji i korisnici ugostiteljskih i smještajnih kapaciteta predmetnog područja;

1. Arnela Bevanda, *Segmentiranje finansijskog tržišta u federaciji bosne i hercegovine na temelju čimbenika imidža*, 2008.

- članovi mreže kulturnih, obrazovnih, turističkih i drugih organizacija;
- učeničke grupe;
- grupe umirovljenika
- grupe zaposlenika na TB
- obitelji s djecom

6. AKCIJSKI PLAN PROJEKTA

Akcijski plan projekta ili aktivnosti projekta promatraju se kroz četiri segmenta. Prvi segment obuhvaća ulaganje u infrastrukturu i dodatne sadržaje. Drugi segment obuhvaća namjenu i doprinos aktivnosti očuvanju baštine, povećanja turističke atraktivnosti te doprinos lokalnom gospodarstvu. Treći segment obuhvaća uvođenje promotivno i informativnih alata. Četvrti segment obuhvaća horizontalne projektne aktivnosti.

6.1. Posjetiteljski centar Đurđevac

Posjetiteljski centar predstavljat će inicijalnu točku turističke rute koja preko park-šume Borik vodi turiste do Đurđevačkih pijesaka. Posjetiteljski centar smješten je u središtu grada i time će pridonijeti atraktivnosti lokacije i kvaliteti turističke ponude. Samim time što je lokacijski smješten u centralnom dijelu Đurđevca, potrebno je rekonstruirati i prenamijeniti postojeću građevinu.

Posjetiteljski centar planira se urediti obnovom bivše zgrade Prekršajnog suda na lokaciji u samom centru grada te će se na taj način iskoristiti kapaciteti prostora koji trenutno nisu adekvatno iskorišteni. Prilikom rekonstrukcije postojeće zgrade posebna pozornost posvetit će se brizi o utjecaju na okoliš. U prostorijama Posjetiteljskog centra biti će smješteni i uredi Turističke zajednice grada Đurđevca. Turistička zajednica grada Đurđevca će kontinuiranim djelovanjem utjecati na edukaciju lokalnog stanovništva i turista o Đurđevačkim pijescima kao jednom od glavnih znamenitosti grada Đurđevca čime će se Đurđevac istaknuti kao turistički atraktivno mjesto.

Prvi korak u provedbi ovog projekta bila je izrada Glavnog projekta za rekonstrukciju stare zgrade Prekršajnog suda u novu zgradu Posjetiteljskog centra. Provedbom te aktivnosti ostvaruje se preduvjet za izgradnju objekta koji će prvenstveno služiti za interpretaciju Đurđevačkih pijesaka i na taj način senzibilizirati posjetitelje o važnosti očuvanja bioraznolikosti kroz promociju zaštićenih dijelova prirode.

Građevina nove namjene na tri etaže obuhvaćat će:

1. Ugostiteljski prostor u podrumu građevine

2. Recepciju u prizemlju – početna točka obilaska
3. Izložbeno-edukativni prostor koji će se sastojati od interaktivnih instalacija, fotografija i grafika, video filmova i isječaka, tehničke opreme za vizualne i zvučne projekcije, 3D video projekcije
4. Suvenirnicu u prizemlju
5. Uredi Turističke zajednice grada Đurđevca, koji će ujedno i upravljati Posjetiteljskim centrom

Smještajem Posjetiteljskog centra u središte grada nastoji se dati dodana vrijednost samom centru grada Đurđevca i omogućiti da što više posjetitelja odluči posjetiti sve tri lokacije ovog Projekta. Obogaćivanje Posjetiteljskog centra ugostiteljskim sadržajem privući će više posjetitelja u objekt a samom posjetitelju pružiti bolju uslugu.

Građevina na tri etaže ponudila bi posjetiteljima sadržaje na dvije etaže.

Recepcija bi bila smještena u prizemlju kao polazišna točka i mjesto dočeka posjetitelja. Na recepciji bi posjetiteljima bile dostupne sve informacije o posjetu posebnom geografskom i botaničkom rezervatu Đurđevački pijesci, ulaznicama te organiziranim posjetima za grupe i škole.

Osim toga, na recepciji bi se nalazili i promotivni i edukativni materijali te mogućnost najma bicikla za posjet Đurđevačkim pijescima.

U prizemlju bi se također nalazio izložbeno-edukativni prostor multimedijalnog karaktera kako bi se na interaktivan, inovativan i posjetitelju zanimljiv način interpretirala flora i fauna Đurđevačkih pijesaka, tijek njihova nastanka, mijenjanje kroz godine i kako u konačnici izgledaju danas. U svrhu promocije i privlačenja što većeg broja posjetitelja i turista sadržaj bi bio obrađen na inovativan i zanimljiv način s ciljem da što više posjetitelja Posjetiteljskog centra odluči posjetiti i geografsko-botanički rezervat Đurđevački pijesci

Izložbeno-edukativni prostor sastojati će se od interaktivnih instalacija, fotografija i grafika, video filmova i isječaka, tehničke opreme za vizualne i zvučne projekcije, virtualne šetnje Đurđevačkim pijescima, 3D video animacije Pijesaka te drugih rješenja koja bi osigurala kvalitetnu interpretaciju i edukaciju.

U prizemlju objekta nalazila bi se i suvenirnica koja bi posjetiteljima nudila razne suvenire prilagođene odraslima, mladima i školskoj populaciji. Osim suvenira, u suvenirnici bi se mogli pronaći i edukativni sadržaji vezani uz ovaj biološki fenomen.

Ugostiteljske usluge odvijale bi se na -1 etaži, u podrumu, a uredi Turističke zajednice grada Đurđevca biti će smješteni na 1. katu.

Uspostavom Posjetiteljskog centra poboljšat će se cjelokupna turistička ponuda te unaprijediti kvaliteta života stanovnika ovog područja budući da se očekuje pozitivan utjecaj na rast gospodarstva i poduzetništva, bogatija ugostiteljska i turistička ponuda.

Posjetiteljski centar zamišljen je kao izložbeno-edukativni prostor koji bi pružao interpretaciju i edukaciju posjetitelja o vrijednosti Đurđevačkih pijesaka te važnosti očuvanja ove baštine za cjelokupnu regiju. Kako bi sadržaj koji se nudi bio visokokvalitetan, planira se uključivanje grupe stručnjaka i znanstvenika u stvaranje sadržaja koji će se ponuditi u sklopu ove atrakcije. U svrhu kvalitetnijeg predstavljanja, planirana je multimedijalna postava kako bi posjetitelji dobili doživljaj kojim bi se prenijela vrijednost ovog fenomena na adekvatan način.

Posjetiteljski centar bit će inicijalna točka turističke rute koja preko Borika vodi turiste do Đurđevačkih pijesaka. Lokacija Posjetiteljskog centra biti će u središtu grada čime privlači veći broj posjetitelja te će biti značajan segment u životu lokalne zajednice. Uređenjem Posjetiteljskog centra značajno će se povećati broj posjetitelja u samom gradu Đurđevcu te utjecati na podizanje svijesti javnosti o važnosti očuvanja prirodne baštine.

Otvaranjem Posjetiteljskog centra unaprijedit će se turistička ponuda te će se šira javnost bolje upoznati sa zaštićenim područjima Koprivničko-križevačke županije i njihovim vrijednostima. Glavna funkcija Posjetiteljskog centra bit će promocija i interpretacija bioraznolikosti i georaznolikosti Đurđevačkih pijesaka. Edukacijom i promocijom Đurđevačkih pijesaka kao zaštićenih dijelova prirode razvijat će se svijest o važnosti očuvanja kulturnih i prirodnih dobara ne samo na ovom području nego i u cijeloj Republici Hrvatskoj. Naglasak će biti na promociji Đurđevačkih pijesaka kao jedinstvenog prirodnog fenomena i važnosti očuvanja istih kako bi u budućnosti turistički potencijal koji ovo područje nudi bio prepoznatljiviji a područje Koprivničko- križevačke županije i grada Đurđevca posjećenije.

Kako bi se privuklo više posjetitelja, kreirat će se posebne ponude prema školskom uzrastu i kontaktirati ravnatelje škola kako bi im se ponudilo isto.

Edukacijski programi omogućit će posjetiteljima da kroz razne kreativne i interaktivne Aktivnosti upoznaju prirodne vrijednosti ovog područja.

Turistička zajednica osmislit će posebne programe prilagođene predškolskom, osnovnoškolskom i srednjoškolskom uzrastu te će se isti ponuditi školama kako bi se privuklo posjetitelje u edukativno-aktivni posjet. Za strane turiste osmislit će se program na stranim jezicima.

Promocija Posjetiteljskog centra, geografsko-botaničkog rezervata Đurđevački pijesci i šume Borik bit će izvršena korištenjem sljedećih komunikacijskih kanala: web stranica koja će sadržavati sve potrebne informacija o projektu i njegovim sadržajima, promotivnim videima, brošurama, letcima, i manjim promotivnim materijalima kao što su magneti, kape, olovke, blokovi, kišobrani, kalendari.

U prostoru Posjetiteljskog centra bit će postavljeni roll up plakati s relevantnim informacijama, a putem interaktivnih ploča i led display ekrana će se posjetitelje educirati o važnosti ovog kompleksa.

Prilikom održavanja kulturno-umjetničkih manifestacija koje organizira Turistička zajednica na ovom području, organizirat će se i promocija Đurđevačkih pijesaka kako bi se privuklo veći broj posjeta u kompleks i upoznalo turiste s ovim vrijednim fenomenom.

Kako bi se posjetitelje Posjetiteljskog centra motiviralo na posjet svim trima lokacijama koje funkcioniraju kao jedna integrirana turistička tura, planirana je nabava električnih bicikala. Turistička zajednica osmislit će posebnu ponudu obiteljskih ulaznica i paketa za obitelji s djecom osmišljavajući ponudu u obliku aktivnog obiteljskog izleta. Atraktivnost ponude bit će poboljšana i ugostiteljskom ponudom kako bi se ponudila kompletna usluga i kako bi posjetitelji mogli vrlo jednostavno i brzo organizirati aktivno-edukativni vikend u prirodi.

U prostoru Posjetiteljskog centra predviđeno je stajalište za bicikle s mogućnošću jednostavnog i brzog najma bicikla za potrebe obilaska geografsko-botaničkog rezervata Đurđevački pijesci i park-šume Borik.

Uz stajalište će biti postavljena i punionica za električne bicikle.

Okosnicu ovog gospodarskog projekta čini ulaganje u održivo korištenje Posebnog geografsko-botaničkog rezervata Đurđevački pijesci, s ciljem doprinosa održivom društveno-

gospodarskom razvoju grada Đurđevca. S istim ciljem, projekt će obuhvatiti i područja izvan samog zaštićenog područja – Posjetiteljski centar u gradu Đurđevcu te park-šuma Borik koja se nalazi nedaleko od rezervata – a čije će aktivnosti doprinijeti interpretaciji i očuvanju Đurđevačkih pijesaka.

Nadalje, rekonstruirat će se postojeće zgrade, koje trenutno nemaju adekvatno iskorištene prostore, u nove objekte Posjetiteljskog centra i Škole u prirodi Borik. Sadržaji ova dva objekta bit će usmjereni na interpretaciju, promociju i edukaciju o biološkoj i krajobraznoj raznolikosti Đurđevačkih pijesaka te podizanje svijesti javnosti o važnosti ovog područja. Posjetiteljski centar će, osim ugostiteljskog prostora, suvenirnice i ureda Turističke zajednice grada Đurđevca, sadržavati bogati multimedijalni izložbeni i interpretativni prostor visoke tehnološke naprednosti, dok će Škola u prirodi Borik pružati smještaj i edukaciju primarno za školske grupe.

Od ostalih posjetiteljskih sadržaja, nabavit će se električni bicikli i postaviti stajališta odnosno punionice za bicikle, koji će biti važan dio turističke ponude grada Đurđevca jer će povezati sve tri lokacije i olakšati im pristup te potaknuti posjetitelje na posjet svim lokacijama. Postavit će se i informativno-edukativne table na sve tri lokacije, kako bi se posjetitelje informiralo i educiralo, a značajan naglasak stavit će se na aktivnosti edukacije i interpretacije, posebno lokalnog stanovništva te promocije i vidljivosti.

Na području posebnog geografsko-botaničkog rezervata Đurđevački pijesci obnovit će se i produžiti poučno-tematska stazu te je obogatiti dodatnim sadržajima za posjetitelje, poput hotela za kukce, stajališta za bicikle i prezentativnih ploha. Sve tri lokacije provedbe aktivnosti projekta naglašavat će važnost očuvanja bioraznolikosti i georaznolikosti ovog zaštićenog područja te interpretirati njegova prirodna bogatstva, čime će se značajno pridonijeti obrazovnom kapacitetu i turističkoj privlačnosti đurđevačkog područja i ostvariti održivo korištenje prirodne baštine te doprinijeti održivom društveno-gospodarskom razvoju na lokalnoj i regionalnoj razini.

Tijekom rujna 2015.godine izrađen je Glavni projekt za rekonstrukciju stare zgrade Prekršajnog suda u novu zgradu Posjetiteljskog centra, što predstavlja prvi korak u provedbi ovog projekta. Izrada Glavnog projekta nužan je preduvjet za izvođenje građevinskih radova na ovom objektu

te se u pripadajućim mapama detaljno razrađuje predmetni zahvat i predstavlja podlogu za raspisivanje ovog Projektnog prijedloga.

Doprinos aktivnosti očuvanja baštine

Provedbom ove aktivnosti ostvaruje se preduvjet za izgradnju objekta koji će prvenstveno služiti za edukaciju i interpretaciju prirodnih vrednota Đurđevačkih pijesaka i na taj način doprinijeti razvijanju javne svijesti, kroz pripremu sadržaja i proizvoda za podizanje svijesti o važnosti očuvanja bioraznolikosti i georaznolikosti kroz promociju zaštićenih dijelova prirode i ekološke mreže Natura 2000.

Doprinos aktivnosti povećanja turističke atraktivnosti

Zgrada Posjetiteljskog centra pružit će dodatne turističke sadržaje odnosno obogatiti turističku ponudu i privući veći broj turista u grad Đurđevac no što bi to bio slučaj samo s Đurđevačkim pijescima.

Uspostavljanjem Posjetiteljskog centra djelovanje Turističke zajednice Grada Đurđevca podiže se na višu razinu te se značajno povećavaju turistički kapaciteti Grada.

Doprinos aktivnosti lokalnom gospodarstvu

Posao izrade Glavnog projekta dodijeljen je, poštujući pravila javne nabave, poduzeću sa sjedištem u gradu Đurđevcu te se samim time doprinosi lokalnom gospodarstvu. Priprema projektno-tehničke dokumentacije preduvjet je za daljnje provođenje projektnih aktivnosti.

6.2. „Đurđevački pijesci“

Đurđevački pijesci smješteni su na jugoistočnom rubu grada Đurđevca i predstavljaju jedinstven ekosustav u Hrvatskoj i jedan od posljednjih ostataka nekad 12 kilometara dugog pojasa Podravske rijeke.

Opći cilj ovog Projekta je povećati atraktivnost, edukativni kapacitet i održivo upravljanje odredištima prirodne baštine s ciljem doprinosa održivom društveno gospodarskom razvoju na lokalnoj i regionalnoj razini, dok su specifični ciljevi:

- povećati turističku atraktivnost izgradnjom nove posjetiteljske infrastrukture

- razviti javnu svijest o očuvaju biološke i krajobrazne raznolikosti područja Đurđevačkih pijesaka kroz promotivne aktivnosti i edukaciju

Provedbom specifičnih ciljeva značajno će se povećati turistička atraktivnost Đurđevačkih pijesaka

Podravski pijesci područje su jedinstvene pejzažne i biološke vrijednosti. Pješčane dine pokraj Đurđevca zovemo i Hrvatskom Saharom. U nizinskom području između Bilogore i Drave, usred livada, obradivog zemljišta i sela uz cestu postavljena je ploča Geografsko-botanički rezervat Đurđevački Pijesci. To su poznati pijesci, kroz koje vodi ugažena staza kroz nisku travu. Pod cipelama se osjeti mekan pijesak, a žućkasta sitna zrnca vire iz rijetke vegetacije. Ipak, nigdje ni traga pustinji kako se zna čuti kada se govori o Hrvatskoj Sahari. Tek se na sredini nalazi nekoliko otočića golog pijeska u moru bilja; male dine koje je stvorio vjetar jasno su se nazirale na njemu. Rezervat krije veliko botaničko blago, jedino takvo u Hrvatskoj. Dijelom je ovdje rezervat još obrastao autohtonom pješčarskom vegetacijom, s posebnim vrstama prilagođenim za ovakvo neobično stanište. Vegetacija je ovdje posebna te se sastavom vrsta izdvaja se iz okolice kao oštra stijena u moru. Tu su ponajprije dvije vrste trave. Ona sa širokom metlicom je vlasulja bradica, a ona s užim cvatom sličnom pšenici je gladica. Zajedno predstavljaju prirodnu pješčarsku vegetaciju, botaničkim rječnikom zvanu psamofilna vegetacija. Takve su biljke posebno prilagođene životu na tako nestabilnoj podlozi. Da smanje gubitak vode, listovi su se evolucijom smanjili, često su prekriveni dlakama, voskom ili su preobraženi u bodlje. Da se odupru naletima vjetra, imaju čvrste stabljike i listove, a brz rast ih spašava od zatrpavanja koje stalno prijeti. Na području rezervata danas je nađeno 118 vrsta, što je znatno manje od njih 166, koje je zabilježio Ivan Soklić davne 1943. godine. Na modernom popisu nedostaju mnoge pješčarske vrste, a s druge strane, u novije su doba zabilježene vrste koje Soklić nije našao. Tu su ponajprije biljke koje nastavaju vlažnije tlo bogato hranjivima, odnosno «normalna flora» kontinentalne Hrvatske. Na rubovima te pridošle vrste čine gustu prepreku neometanom hodu, ponekad i nepremostivu prepreku. To se posebno odnosi na zečjak ili zaik, kako ga lokalno nazivaju. Taj grm tamnozeleno boje početkom lipnja okiti se intenzivno žutim cvjetovima, oživljavajući pomalo monotonu žućkasto-zelenu nijansu rezervata, a podsjeća na brnistru. Osim njega, tu je dom našla kupina, zatim bazga, ambrozija i ostale biljke koje potiskuju psamofilnu vegetaciju rezervata. Nadalje, uz sam rub, prema poljima kukuruza i pšenice uzdižu se svijetlozelene bagremi, mlada stabla

što prijete da se dalje nastane na već zaposjednutom području pijesaka. U proljeće je to još podnošljivo, no poslije će bilja biti preko glave, pa noge posjetitelja znaju biti krvave od probijanja kroz guštaru. Zarasli Đurđevački pijesci sa znanstvene su strane sasvim normalna pojava, prirodan proces, jer se nalaze na području koje dulje vrijeme teži prema šumi. Čak kad se očisti gornji sloj tla, ponovno kliju tipične pješčarske biljke, ali i klijanci bagrema, zečjaka, ambrozije. Zbog visokih okolnih šuma, vjetar slabi i gubi erozivnu snagu, a humus nastaje odumiranjem biljaka i životinja. Pijesci su smješteni u pitomoj podravskoj ravnici s brojnim poljima te raštrkanim kućama i zaseocima u okolici Đurđevca. Krajolik je to odavno izmijenjen tisućljetnim boravkom ljudi, još od predrimskih vremena. Ipak, usred ravnice uzdižu se humci, a iako nevelika, ta uzvišenja jasno se ističu u nizini. To su zapravo pješčane dine, danas debelo zarasle vegetacijom i zbog toga neprimjetne. Neke od njih još su prije nekoliko desetljeća bile otvorene, pa su ljudi iz njih vadili pijesak za osobne potrebe. Uz to, ove dine ne protežu se samo oko rezervata Đurđevačkih pijesaka, nego na mnogo širem području od sela Molva do Podravske Sesveta, dobrih 20 kilometara udaljenosti!

Sadašnji rezervat čini tek mali dio pijesaka u Podravini. Ne samo sela, nego i cijeli jedan grad, Đurđevac, nastao je dijelom na tom sipkom materijalu. Tako je poznata tvrđava, s koje su Picoki ispalili pijevca i obeshrabrili Turke (i stvorili legendu o pijescima) sagrađena na velikoj dini, usred močvarnog tla ili bereka, kako ih ovdje zovu. Ovo su uvijek bili siromašniji posjedi, jer takva zemlja nije plodna, a i teško je na njoj raditi. Postoji u Đurđevcu cijela četvrt zvana Peski, ali i dalje, poznata katedrala u Molvama na rubu je prostiranja pijesaka. Posljednji ostaci izloženog pijeska danas se mogu naći samo na pjeskari kod Draganaca poznatoj kao Kloštarski pijesci. Strojevi su otkrili minijaturnu pustinju koja je sada posljednja uspomena na živi pijesak. Na površini su sitna pješčana rebra, ne veća od nekoliko centimetara. Nastala su stalnom igrom vjetra, koji u svakom trenu može puhnuti i na trenutak zaslijepiti čovjeka. Veliku ulogu u nastanku Podravske pijesake imao je vjetar, a za većinu ljudi možda neočekivano – i voda. Pijesak i voda često ne idu zajedno, no ovdje su saveznici, barem u rađanju sadašnjih pijesaka prije mnogo tisuća godina. Pustinjska priča počinje daleko odavde, u visokim planinama stotinama kilometara daleko. Naime, analizom sastava i oblika pješčanih zrnaca utvrđeno je da on potječe od kristalnih škriljevaca Alpa. Zbilo se to za topljenja leda nakon posljednjeg ledenog doba. Nabujala je Drava tada nosila velike količine do tada zarobljene raspadnute stijene nastale struganjem ledenjaka, ono što mi zovemo kamenom, šljunkom i pijeskom. Kada

bi se ta velika rijeka sezonski snizila, taložila bi taj materijal na izloženo dno i obalu. Za tog suhog razdoblja, jak je vjetar s Alpa dizao taj pijesak i odlagao ga po Panonskoj nizini, tako i u Podravini, a dio i podno Bilogore. Na nekim mjestima njegova debljina doseže i do 80 metara. Na taj način smješten pijesak mijenjao je svoj izgled zajedno s kasnijim smjenama sušnijih i vlažnijih razdoblja. U vlažnijem bi ga razdoblju naselile biljke i stvorile humus, a u sušim bi poprimio stepski karakter i izgubio dio organske tvari. Postao bi tada opet pokretan, živ pijesak. Pijesak snažno određuje ovdašnji reljef, ali i više od toga. Osim na biljni i životinjski svijet, utjecao je na povijest ljudi, njihov razvoj i život općenito. Kada su ljudi došli u ovaj kraj, pijesci su bili uspavani pod zelenim biljnim pokrivačem. Probudio ih je čovjek krčenjem šuma, širenjem poljoprivrede i ispašom stoke. To se zbivalo od 17. do 19. stoljeća, kada se pojačano naseljavalo područje između Đurđevca i Drave te su se razvijale ljudske aktivnosti na njemu. Kako su pijesci tada izgledali, opisuje Dragutin Hirc u svojem poznatom djelu «Prirodni zemljopis Hrvatske» iz 1905. godine: »Počevši od sjeverne strane Molva, pa prema jugoistoku do Sesveta i dalje, uzdižu se gomile, humovi, brežuljci, jarci i klanci od samog pijeska, na kojem ne rodi ništa, jer rahli pijesak bježi pred plugom i lopatom, a ljeti je tako vruć, da bi u njemu svaki prirod izgorio». Na ovom području su za vrijeme turske prijetnje živjeli vojnici stočari, spremni u svakom trenutku za obranu granice. Tijekom tog dugog razdoblja, u vrijeme mira oni su od svojih domova preko područja pijesaka do ljetnih konaka vodili stoku da pase. Pod kopitima stoke i njihovim stopalima pijesak se uspijevao obraniti od navale biljaka i ostao je pokretan. Međutim, raspadom Vojne krajine stanje se drastično promijenilo. Đurđevac je tada izgubio oko 1500 stanovnika, koji su naselili konake – stočarske stanove. Jedan od uzroka bio je i raspad tradicionalnih obiteljskih zadruga i podjela zemlje kada su sinovi nasljednici dobili konake. Novi stanovnici konaka i istočnog Đurđevca našli su se u problemima s pijeskom. Onim je nasipavao usjeve, vinograde, ulazio u kuće pa je čak stvarao zdravstvene probleme. Ljudi su si stoga nastojali olakšati život i obuzdati to nestabilno i nepoželjno tlo. Prvi korak u smirivanju bilo je grabljanje kojim su se dine poravnavale, a nakon toga kopali su se kanali u koje se sadio zečjak. Ta biljka sprječava da vjetar odnosi poravnat pijesak, zatim brzim i grmolikim rastom štiti ostale sadnice. Između tih kanala posijana je trava, najviše vlasulje bradice. Konačno, posađeni su bagrem i bor da se smanji brzina vjetra i spriječi premještanje pijeska. S mnogo truda, pijesci su zaustavljeni, s manjim iznimkama. Jedan od ostataka upravo je rezervat Đurđevački pijesci, 1963. proglašen kao poseban geografsko-botanički rezervat površine oko 20 hektara. Svrha osnutka takvog zaštićenog područja bila je očuvati jedinstven

pješčarski reljef te pripadajuću floru i faunu. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Koprivničko-križevačke županije stoga ulaže napore da zaustavi njihovu sukcesiju. Čisti se humus, u nastojanju da vratimo dio originalnog pješčarskog staništa. U svijetu koji postaje sve sličniji, Đurđevački pijesci svakako su snažan lokalni, ali i nacionalni fenomen koji se izdvaja iz tipične slike ruralne Podravine. Čovjek ih je probudio iz dugog sna, pokazao svijetu svu njihovu ljepotu, a zatim ih nastojao opet uspavati kada je osjetio da mu smetaju. Samo ih čovjek opet može održati na životu, onako slobodne, pustinjske. Jedan od ostataka upravo je rezervat Đurđevački pijesci, 1963. proglašen kao poseban geografsko-botanički rezervat površine oko 20 hektara. Svrha osnutka takvog zaštićenog područja bila je očuvati jedinstven pješčarski reljef te pripadajuću floru i faunu. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Koprivničko-križevačke županije stoga ulaže napore da zaustavi njihovu sukcesiju. Čisti se humus, u nastojanju da vratimo dio originalnog pješčarskog staništa. U svijetu koji postaje sve sličniji, Đurđevački pijesci svakako su snažan lokalni, ali i nacionalni fenomen koji se izdvaja iz tipične slike ruralne Podravine.

U sklopu projekta prirodne baštine „Održivo upravljanje i povećanje atraktivnosti Đurđevačkih pijesaka“ glavni cilj je stvoriti iskustvo koje će posjetiteljima prenijeti znanja o zanimljivom fenomenu Đurđevačkih pijesaka daleko poznatog u Europi. Ovim projektom će se zaokružiti i povezati turističke sadržaje te priču o prirodnoj i kulturnoj baštini. Nastojat će se zadovoljiti posjetitelje koji će se iznova vraćati u posjet Đurđevcu. Sadržaj postava temelji se na znanstvenim spoznajama iz područja geologije i biologije te u manjem obimu područja povijesti. Posjetiteljski centar je jedan od tri segmenta projekta, a smještan je u samom centru Đurđevca, na rotoru kod crkve sv. Jurja. Zamišljeno je da posjetitelj koji dođe u centar, kroz interaktivni doživljaj, putovanjem kroz prostor/vrijeme, osjeti i nauči kako su nastali Đurđevački pijesci. Centar će se sastojati od interaktivnih i digitalnih cjeline u devet prostorija koje će kroz bajkovite likove, priče i igre poslužiti za prenošenje znanja o jedinstvenom fenomenu Đurđevačkih pijesaka te predstavljanje kulturne baštine Podravine. Dio prostorija bit će uređen kao proširena stvarnost te će posjetitelji zahvaljujući VR naočalama moći vidjeti mamute, stepske slonove i druge životinje koje su u davnim vremenima obitavale na području Đurđevačkih pijesaka. Multimedijalna oprema predstaviti će primjerice i pomicanje tektonskih ploča te hladne spilje iz ledenog doba, ali i pijesak iz velikih svjetskih pustinja. Idejno arhitektonsko rješenje nametnut će logiku protoka posjetitelja kroz Centar kroz različite

cjeline postava, koje su tematski prezentirane kroz vremenski slijed — od početaka Zemljine povijesti do suvremenog doba. Svakoj tematskoj cjelini odgovarat će pripadajuća prostorija unutar koje će se razviti pripadajući scenarij. Pojedinačni scenarij dostizat će se na nekoliko razina; na razini programa, prostornog scenarija i materijalizacije tog scenarija te na razini arhitektonskog oblikovanja interijera.

Doprinos aktivnosti očuvanja baštine

Đurđevački pijesci značajno će doprinijeti očuvanju baštine budući da samim svojim postojanjem predstavljaju fenomen koji je potrebno njegovati i očuvati kako bi s godinama postao značajan i vrijedan simbol grada Đurđevca. Uključenjem lokalnog stanovništva u promicanje vrijednosti i podizanjem svijesti o važnosti očuvanja bioraznolikosti i georaznolikosti Đurđevačkih pijesaka doprinijet će se očuvanju prirodnih vrednota kojima raspolaže ovaj kraj te znatno obogatiti kulturno turistička ponuda. Važnost pijesaka bit će nacionalno prepoznata što će rezultirati pozitivnim učincima na ostalim granama gospodarstva.

Doprinos aktivnosti povećanju turističke atraktivnosti

Promocijom Posebnog geografsko-botaničkog rezervata i sadržaja kojim raspolaže značajno će se obogatiti turistička ponuda ovoga kraja što će rezultirati privlačenjem većeg broja posjetitelja i turista. Posjetiteljski centar s multimedijalnim postavom visoke tehnološke naprednosti značajno će obogatiti i turističku ponudu učiniti atraktivnijom široj skupini osoba.

Doprinos aktivnosti lokalnom gospodarstvu

Povećanjem turističkih kapaciteta grada Đurđevca porast će očekivano potražnja i za drugim proizvodima i sadržajima što će rezultirati gospodarskim napretkom ovoga kraja i pozitivnim učincima na drugim granama gospodarstva. Očekuje se porast za domaćim i autohtonim proizvodima te gastronomskim užicima. Mali OPG-ovi obogatit će svoju ponudu u skladu s potražnjom i povećanim brojem posjetitelja a očekuje se i povećani broj noćenja te porast i obogaćivanje ponude smještajnih kapaciteta grada Đurđevca.

6.3. Škola u prirodi u Boriku

Nova zgrada u Boriku bit će zapravo rekonstrukcija postojeće zgrade te će biti kategorizirana kao hostel kako bi se razne vrste posjetitelja mogli prihvatiti unutar iste. Namjena same zgrade bit će održavanje terenske nastave za učenike osnovnih škola, kako bi se provodile nastavne aktivnosti iz klasičnih školski predmeta, ali na principu škole u prirodi. Sama infrastruktura, baš zbog toga što je kategorizirana kao hostel, bit će namijenjena i za team buildinge kao i za smještaj individualnih posjetitelja, posebice biciklista koji prolaze kroz Đurđevac Bilodravskom i Dravskom biciklističkom rutom, koja je dio EuroVelo rute, čime se ujedno razvija i cikloturizam koji ima veliki razvojni potencijal na ruralnim i ekološki očuvanim područjima, a sve je povezano i s Đurđevačkim pijescima.

Zgrada nove namjene obuhvaćat će:

1. Prizemlje u kojem će se nalaziti multifunkcionalna učionica (za održavanje nastave iz biologije, geografije i prirode)
2. U potkrovlju zgrade nalazit će se spavaonice čiji će kapacitet biti 38 jedinica
3. Veći dio same svrhe Škole u prirodi bit će na otvorenom – u šumi Borik gdje će se učiti o pravilnom odnosu prema prirodi kako bi se više cijenila zaštita okoliša i ograničenost resursa

6.4. Uspostava i proširenje poučno-tematske staze na području Posebnog rezervata Đurđevački pijesci

Na postojećoj stazi izvršena je rekonstrukcija i postavljena je poučno-tematska staza u Posebnom geografsko-botaničkom rezervatu Đurđevački pijesci koja je obogaćena dodatnim sadržajima i atrakcijama za posjetitelje.

Rezultat je staza kružnog koncepta koja sadrži info-table i oznake, prezentacijske plohe te „Hotel za kukce“ kako bi posjetiteljima pružila kvalitetan, zanimljiv i edukativan sadržaj o posebnostima i značaju Posebnog geografsko-botaničkog rezervata Đurđevački pijesci. Kako bi staza dosegla svoj puni potencijal, potrebno je bilo ručno ukloniti ostatke nepješčarske vegetacije kako bi se osigurao nesmetan prolaz posjetitelja i pokazao karakterističan izgled pijesaka.

Staza će tako svojom ponudom i interaktivnošću pričati priču o bioraznolikosti i georaznolikosti ovog područja na poseban i atraktivan način kako bi posjetitelju omogućila vrhunski taktilno-vizualni doživljaj.

Uz edukativni karakter, stazu odlikuju i prirodne ljepote te karakteristična vegetacija te će svojom raznolikošću i nesvakidašnjim karakterom privlačiti posjetitelje i turiste. Staza ima pojas od minimalno 3 metra s lijeve i desne bočne strane staze koji će omogućiti posjetiteljima vidljivost karakterističnog reljefa pijesaka, njegove posebne vegetacije i tragove faune tog područja. Dio informativno edukacijskih i interpretacijskih ploča prilagođen je slijepim i slabovidnim osobama na način da je izrađen na Brailleovom pismu. Također, dio staze sadržava prezentacijske ploče koje omogućuju taktilnu, vizualnu, motoričku i olfaktornu stimulaciju.

Svojim specifičnim karakterom i tematskom posebnosti te revitalizacijom i proširenjem staze rezervat će postati privlačniji i dostupniji posjetiteljima obogaćujući turističku ponudu ovoga kraja.

Dolazak većeg broja posjetitelja imati će pozitivan utjecaj na gospodarstvo jer će porasti potražnja za ostalim uslugama na ovom području što će u konačnici potaknuti lančanu reakciju napretka ovog kraja.

6.5. „Hotel za kukce“

U zadnje vrijeme sve je izraženija svijest o važnosti uloge koju kukci imaju u očuvanju prirodne ravnoteže, povećanju prinosa, suzbijanju štetočina a samim time i nekih bolesti, stoga se na područje Posebnog geografsko-botaničkog rezervata izradio i postavio „Hotel za kukce“.

Sa sve jačim razvitkom integrirane, a posebno organske proizvodnje i težnje da se smanji upotreba pesticida, uočeno je da određene vrste kukaca imaju ogroman utjecaj i važnost u ekosustavu te je poželjno poželjeti im dobrodošlicu u prirodne rezervate i vrtove.

Osim uloge zaštite prirodne ravnoteže Đurđevačkih pijesaka i povećanja brojnosti kukaca na ovom području, Hotel za kukce ima i svrhu privlačenja posjetitelja i turista te obogaćivanje ponude koju nude Đurđevački pijesci. Hotel za kukce omogućit će posjetiteljima da promatraju i upoznaju se s vrstama kukaca na zanimljiv i atraktivan način. Očekivano je da će najveći

interes za posjetom hotelu za kukcima i promatranju kukaca biti među djecom i školarcima kojima je životinjski svijet a posebno kukci vrlo atraktivan i zanimljiv.

Koncept Hotela za kukce je u obliku drvene konstrukcije s krovom i nekoliko redova polica raznih materijala s rupama: različite vrste drveta, slama te šuplje cigle, drvene oblice, grančice, ovčja vuna, snopovi šupljih stabljika trske ili drugog bilja, suho lišće, češeri, stara kora drveta i slično. Princip gradnje je jednostavan, a osnovno je omogućiti niz mikrostaništa i jedno zaklonjeno mjesto kako bi se sve držalo na okupu. Ovdje mogu stanovati bubamare, uholaže, ose, solitarne pčele, pauci, strizibube i još niz korisnih ili ugroženih vrsta kukaca.

Hotel za kukce sadržava raznolike materijale kako bi privukao što više kukaca. Hotel za kukce će svojim karakterističnim izgledom zasigurno privući i pažnju posjetitelja a istovremeno će biti ispunjena njegova stvarna uloga a to je pružanje smještaja kukcima koji su korisni za prirodnu ravnotežu.

Očekivano je povećanje brojnosti kukaca jer će se moći skloniti od hladnoće i zime a ljeti će im se pružiti stanište za život čime će se doprinijeti očuvanju flore i faune ovog područja, budući da su kukci iznimno bitni u očuvanju ravnoteže ekosustava i prirodne obnove staništa. Kukci pomažu biljkama kod oplodnje i stvaranja bogatijih plodova. Neki su hrana pticama, a drugi žive u tlu i rahle ga kopajući tunele.

Osim svega navedenog, hotel za kukce će svojim karakterističnim i zanimljivim izgledom ispuniti i estetsku funkciju.

6.6. Info točke za posjetitelje

Projektom je predviđeno privlačenje turista, a samim time se nameće činjenica da im je potrebno pružiti sve moguće informacije te označiti lokacije kako bi se lakše snalazili u prostoru. Izradit će se info točke za posjetitelje koje će se sastojati od informativno-edukacijskih i interpretacijskih tabli, koje će pružati informacije o prirodnim vrijednostima Posebnog geografsko-botaničkog rezervata Đurđevački pijesci.

Info točke za posjetitelje davat će posjetiteljima potpunu informaciju o prirodnim vrijednostima Posebnog geografsko-botaničkog rezervata Đurđevački pijesci. Sastojat će se od različitih informativno-edukacijskih i interpretacijskih ploča sadržajem prilagođenih svojoj

lokaciji unutar Rezervata. Sve ploče bit će izrađene tek po dopuštenju nadležnog ministarstva te postavljene po provedbi aktivnosti Monitoringa područja. Na području Posebnog geografsko-botaničkog rezervata, uz poučnu stazu postavit će se 10 dvojezičnih tabli na hrvatskom i engleskom jeziku od kojih će tri ploče biti prilagođene slijepim i slabovidnim osobama (na brajici i latiničnom pismu). Dodatno, dvije ploče postavljene kod Posjetiteljskog centra te jedna ploča postavljena kod Borika dodatno će biti na hrvatskom, engleskom i njemačkom jeziku. Informativne i edukativne ploče posjetiteljima će ispričati priču o Pijescima te ih potaknuti na uključenje i doprinos u očuvanju prirodne baštine. Informacijama o nastanku Pijesaka, njihovoj flori i fauni i specifičnostima ovog područja na postavljenim pločama potencijalno će se podignuti razina svijesti javnosti o posebnosti ovog područja i važnosti njegove zaštite i promocije. Prijevodom ploča na strane jezike, značajno će se povećati vjerojatnost posjete odnosno atraktivnost lokacije stranim turistima i posjetiteljima. Informativne ploče koje za cilj imaju pobliže opisati određenu biljnu ili životinjsku vrstu, određeno područje ili neku od prirodnih vrednota kraja, posebno su prikladne za obilježavanje područja prirodne i kulture baštine često i sa dodanom vrijednosti zanimljivih povijesnih ili znanstvenih činjenica.

6.7. Biciklistička ruta

Uz ploče informativnog karaktera, posjetiteljima će u svrhu odmora na ulazu u Rezervat postaviti drvene klupice za odmor i parkiranje bicikala. Izborom materijala minimalno će se narušiti prirodni izgled krajolika. Uvrštavanjem Rezervata na rutu biciklističke staze potencijalno će se povećati broj posjetitelja, odnosno zaokružiti turističku rutu za veći broj posjetitelja različitih afiniteta po pitanju provođenja slobodnog vremena. Također, mogućnost unajmljivanja bicikala po simboličnoj cijeni zasigurno će privući dodatan broj posjetitelja, ujedno i povećati potencijal potražnju za širim spektrom turističkih usluga. Izvršena je nabava za kupovinu 15 električnih bicikala koji će omogućiti posjet svim trima lokacijama kao i ostalim znamenitostima grada Đurđevca. Korištenjem električnih bicikala želi se potaknuti i osobe starije životne dobi i slabije fizičke izdržljivosti za posjet Đurđevačkim pijescima te posjet biciklom učiniti dostupnim svim dobnim skupinama. Biciklistička ruta duga je otprilike 7 kilometara a svojom duljinom predstavlja odličan izbor i za rekreativno trčanje te organizaciju

rekreativnih utrka budući je popularizacija trčanja i održavanja utrka u zadnjih nekoliko godina u Hrvatskoj vrlo aktualna. Uvrštavanjem ponude za rekreativne trkače zasigurno će se obuhvatiti jedan dio populacije koja osjeća strast prema takvom načinu provođenja slobodnog vremena u prirodi uz aktivni odmor.

Stajališta za bicikle postaviti će se na sve tri lokacije; u Posjetiteljskom centru, šumi Borik i u Posebnom geografsko-botaničkom rezervatu Đurđevački pijesci. Zbog posebnosti i zaštićenosti, u rezervatu će se postaviti samo klupice za posjetitelje koje će ujedno imati i funkciju klupa za parkiranje bicikala. U Rezervatu će biti postavljeno 6 klupa izrađenih od drveta zaštićenog od atmosferskih uvjeta, i smjestit će se uz rub postojećeg ugibališta za posjetitelje kako bi se minimalno narušio prirodni izgled a pružila sva potrebna infrastruktura posjetiteljima.

Na lokacijama park-šuma Borik i u Posjetiteljskom centru dostupni će biti automatski sustavi za iznajmljivanje bicikala s punionicama koje se jednostavno spajaju na električnu mrežu a jedno punjenje omogućuje 60 kilometara vožnje. Jedna punionica bit će napajana solarno.

Uvrštavanjem Đurđevačkih pijesaka u rutu biciklističke staze i dodavanjem iste u turističku ponudu grada Đurđevca povećat će se broj posjetitelja i turista koji vole aktivni odmor uz istovremenu edukaciju o ovom prirodnom fenomenu i bioraznolikosti ovog područja. Osim biciklizma, stazu mogu koristiti i posjetitelji koji više preferiraju trčanje budući da je trčanje kako u Hrvatskoj tako i u svijetu izuzetno popularizirano u zadnjih nekoliko godina te se broj trkača povećava iz godine u godinu. Povećanjem svijesti o važnosti kretanja i aktivnog bavljenja sportom i vanjskim aktivnostima ovu se lokaciju zaista može preporučiti kao zanimljivu i privlačnu posjetiteljima koji vole provoditi vrijeme na otvorenom. Đurđevačko područje svojom raznolikošću oduševljava ljubitelje biciklizma, kako one zaljubljene u cestovni, tako i one u brdski biciklizam. Zbog izuzetno povoljne i umjerene klime biciklisti mogu uživati u vožnji tijekom cijele godine.

Biciklistička ponuda omogućit će povezivanje Đurđevačkih pijesaka s centrom grada i ostalim turističkim atrakcijama te se obogaćuje turistička ponuda i daje dodana vrijednost cijelom području Grada. Uvrštavanjem bicikala kao sredstva prijevoza posjetitelja naglasak se stavlja na održivost i zaštitu okoliša. U sklopu manifestacija koje se održavaju na području Grada, poseban naglasak staviti će se i na ponudu Đurđevačkih pijesaka kako bi se pridonijelo

atraktivnosti grada Đurđevca kao poželjnog turističkog odredišta i kraja koji priča zanimljivu priču o znamenitostima koje postoje na ovom području. Đurđevcom prolaze dvije hrvatske nacionalne biciklističke staze; Bilodravska ruta i Prekodravska ruta te se u blizini nalazi i međunarodna Drava ruta, čime je ovo područje već određeno kao popularno odredište za biciklistički turizam.

6.8. Uvođenje sustava evidencije i praćenja broja posjetitelja

Do sada nije bilo moguće odrediti točan broj posjetitelja iz razloga što ne postoji formalni ulazak i područje nije ograđeno jer je prostor otvorenog tipa. Kako bi se provela kontrola ulazaka i praćenje broja posjetitelja, uvode se ulaznice za posjetitelje i IT sustav praćenja posjeta koji će funkcionirati korištenjem već postojeće infrastrukture i u kombinaciji s praćenjem posjeta putem ulaznica služiti će kao kontrola točnosti praćenja broja posjetitelja.

Praćenje posjetitelja putem IT sustava odvijat će se u mjesecima kada inače pojačano dolaze posjetitelji, izuzev zimskih mjeseci kada je broj posjeta i interes za Đurđevačkim pijescima nešto slabiji.

Praćenjem broja posjetitelja moći će se efikasnije utjecati na poboljšanje ponude, organizaciju programa i sadržaja te optimizaciju resursa tijekom cijele godine.

Sustav praćenja broja posjetitelja baziran na IT tehnologiji omogućava praćenje bez fizičke intervencije u zaštićenom području te praćenje broja osoba koje u određenim vremenskim intervalima prođu kroz određenu lokaciju. Ovakav način praćenja prikladan je za područje Posebnog geografsko-botaničkog rezervata zbog njegova zaštićenog statusa. Uvođenjem sustava evidencije i točnog prebrojavanja broja posjetitelja uvelike će doprinijeti očuvanju baštine te će se omogućiti održivo upravljanje Posebnim geografsko botaničkim rezervatom Đurđevački pijesci kroz kontrolu i upravljanje brojem posjetitelja. Ovaj sustav omogućit će precizno izvještavanje i evidenciju o posjetima Rezervatu čime će se direktno utjecati na bolje i efikasnije planiranje i organizaciju programa i sadržaja za posjetitelje te predviđanje većeg broja posjetitelja i osmišljavanje sadržaja i turističke ponude u skladu s time. Praćenje broja posjetitelja osnovni je dio upravljanja posjetiteljima te se ovom aktivnošću otvaraju daljnje mogućnosti za unaprjeđenje sustava upravljanja posjetiteljima, kreiranje novih program u

skladu s potražnjom te utjecaj na obogaćivanje kompletne turističke i gastronomske ponude ovog kraja.

Osim toga, sustav će omogućiti i bolju kontrolu te prevenciju potencijalno štetnih i ugrožavajućih aktivnosti na području Rezervata.

6.9. Edukacija i interpretacija

Edukacije i interpretacija vezane za Projekt planirane su u četiri skupine. Potrebno je izraditi program za posjetitelje te izraditi edukativne i prezentacijske materijale. Potrebno je pripremiti i održati radionice te edukacije za zaposlenike i lokalno stanovništvo.

6.9.1. Program za posjetitelje

Programi za posjetitelje izrađivat će se u suradnji s različitim relevantnim dionicima da bi se što kvalitetnije razradilo programe za što veći obuhvat ciljnih skupina. U izradu će se uključiti zaposlenici lokalne osnovne škole, dječjeg vrtića, kao i zaposlenici i korisnici Gradske knjižnice te Gradskog društva osoba s invaliditetom. Svi programi uvažavat će zaključke i preporuke Studije upravljanja posjetiteljima, odnosno njenog Akcijskog plana.

Planiranjem odnosno strukturiranjem sadržaja i ruta unutar Rezervata preventivno će se djelovati i na negativan utjecaj većeg broja posjetitelja na okoliš. Ostvarit će se potreban balans između održivog korištenja prirodne baštine i lokalnog socio-ekonomskog razvoja.

Posjetitelje će se tako moći preusmjeravati na ostale lokacije, poput Posjetiteljskog centra i Škole u prirodi Borik, koji će posebno vrijedan doprinos dati informiranju i educiranju o zaštićenom području Posebnog geografsko-botaničkog rezervata Đurđevački pijesci.

Većim izborom sadržaja i aktivnosti za posjetitelje omogućit će se viša razina turističke ponude. Sve informacije o dostupnim sadržajima posjetitelji će unaprijed moći naći na mrežnoj stranici izrađenoj u svrhu promocije projekta. Samim time destinacija će dobiti na važnosti i atraktivnosti u smislu pozicioniranja na karti turističkih destinacija Županije te RH.

Dodatno, u ponudu će se osim programa uvrstiti i proizvodi i usluge lokalnih proizvođača, ugostitelja, izrađivača suvenira i slično, čime će se lokalni proizvođači dodatno animirati i

promovirati. Svaka aktivnost koja pozitivno utječe na razvoj turističke ponude i porast broja posjetitelja neminovno će imati pozitivan utjecaj i na širok spektar proizvoda i usluga vezanih za turističku ponudu. Sve ove aktivnosti pozitivno će utjecati na općeniti razvoj lokalnog gospodarstva.

6.9.2. Edukativni i prezentacijski materijali

Edukativni učinak materijala i prikladna metodologija u odnosu na ciljnu skupinu osigurat će se kroz potporu vanjskog stručnjaka te kroz savjetovanje suradnika na projektu prilikom izrade materijala od strane projektnog tima. Ovi materijali ključni su u ponudi sadržaja Posjetiteljskog centra i Škole u prirodi Borik jer će dati na vrijednosti svim eksponatima, razviti svijest o važnosti očuvanja bioraznolikosti i georaznolikosti te promovirati dodatno očuvanje zaštićenog područja Posebnog geografsko-botaničkog rezervata Đurđevački pijesci. Ova aktivnost djelovat će izravno na ostvarenje specifičnog cilja : Razvijanje javne svijesti o važnosti očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti područja Đurđevačkih pijesaka kroz promociju i edukaciju te direktno utjecati na Povećanje udjela broja posjetitelja koji su sudjelovali u edukativnim sadržajima i proizvodima u odredištima prirodne baštine s podržanom infrastrukturom za posjetitelje. Edukativni i prezentacijski materijali razvijeni u sklopu budućeg projekta koristit će se u provedbi programa za posjetitelje kao smjernice za pripremu i održavanje radionica i volonterskih programa te u edukaciji svih ciljnih skupina. Ova aktivnost iznimno je važna s obzirom na to da trenutno ne postoje jedinstveni sistematizirani edukativni sadržaji o području Đurđevačkih pijesaka, a isti će itekako pridonijeti održivosti budućeg projekta. Edukativne i promotivne aktivnosti koje će biti razvijene u sklopu budućeg projekta doprinjet će razvoju svijesti o važnosti očuvanja prirode i samim time izazvat će zanimanje posjetitelja za područje Rezervata. Osvještavanjem posjetitelja odnosno opće javnosti o činjenici da je geografsko-botanički rezervat Đurđevački pijesci izuzetno važan za očuvanje staništa ugroženih europskih vrsta – primjerice endemične biljne zajednice trave sivkaste gladice i vlasulje bradice – direktno se utječe na svijest i ponašanje posjetitelja, odnosno, doprinosi se očuvanju prirodne baštine. Primarno će se kroz edukaciju djece školskog uzrasta od najranije dobi pokušati modelirati osjećaj brige za zaštitu prirode i djelovanje sukladno načelima održivog razvoja. S obzirom na kapacitete Škole u prirodi Borik, koja će ovisno o uvjetima rada moći primiti 10-20 učeničkih grupa na godišnjoj razini, smatramo da će se

zahvaljujući ovim programima ovdje educirati značajan broj djece koja imaju potencijal razviti se u savjesne građane, zaštitnike i zaljubljenike u prirodu.

Razvojem ponude edukativnih i interpretativnih aktivnosti Rezervata povećat će se sama turistička atraktivnost Đurđevačkih pijesaka, Đurđevca, a potencijalno i Županije. Ponudom kvalitetnih sadržaja posjetitelji će steći dojam cjelovite turističke ponude i samim time veće dobivene vrijednosti za uloženi novac. Osim edukativnih i zabavnih sadržaja, roditelji će imati osjećaj da su djeci pružili priliku za usvajanje novih znanja i podizanje razine opće kulture te će posjet Rezervatu smatrati hvalevrijednim iskustvom. Sve navedeno prilika je za razvoj obiteljskog turizma, kao i za razvoj turističke atraktivnosti čitavog područja, s obzirom na istraživanja koja su pokazala kako turisti traže interaktivne, edukativne, raznovrsne i atraktivne ponude s kojima će također ostvariti osjećaj dodane vrijednosti.

Svaka aktivnost koja će dovesti do atraktivnosti pojedinog turističkog odredišta, a samim time neminovno i do povećanja broja posjetitelja, ujedno će doprinijeti i razvoju lokalnog gospodarstva na više razina, posebice do porasta potražnje za širim obuhvatom proizvoda i usluga povezanih s turističkom djelatnosti.

6.9.3. Radionice

Pripremu odnosno osmišljavanje radionica koje će se provoditi na sve tri lokacije projekta – u Posjetiteljskom centru, u Posebnom geografsko-botaničkom rezervatu Đurđevački pijesci i u Školi u prirodi Borik, izvršit će projektni tim u suradnji s vanjskim stručnjakom koji će pružiti stručno vodstvo, kako bi se osigurala kvaliteta i primjenjivost rezultata ove aktivnosti te njihova visoka razina doprinosu ostvarenju ciljeva projekta. Prilikom osmišljavanja radionica posebna pažnja biti će posvećena kvalitetnom osmišljavanju sadržaja radionica.

Razvoj radionica definirat će previđeni lokalitet za održavanje programa, definirati bitne značajke prostora koje su pogodne za uključivanje u edukativne radionice (značajne i zaštićene vrste, georaznolikost, staništa, važni lokaliteti, i slično), izradu stručne podloge te po potrebi prilagodbu i usklađenost sa školskim programom. Svaka radionica bit će prilagođena području u kojem će se provoditi, dio radionica će se provoditi na području Posebnog geografsko-botaničkog rezervata Đurđevački pijesci a dio u Školi u prirodi Borik, što će biti i njegova glavna namjena. Adekvatna priprema i osmišljavanje radionica bit će jedan od temelja za dugoročnu

održivost projekta i daljnji razvoj projektnih aktivnosti te je izrazito bitno za drugi važan segment ovog projekta, a to je edukacija i podizanje svijesti mlađih generacija. Kroz interaktivne radionice u prirodi i o prirodi, djeca i mladi, ali i posjetitelji općenito, na zanimljiv će se način upoznati s florom i faunom Đurđevačkih pijesaka i razviti svijest o važnosti očuvanja zaštićenih područja.

Edukacijski programi omogućit će posjetiteljima da kroz raznolike kreativne i interaktivne aktivnosti upoznaju prirodne vrijednosti ovog područja, uz provođenje aktivnosti u prirodnom okruženju što pridonosi razvitku pravilnog odnosa prema očuvanju okoliša i zdravom načinu života. Interaktivnim pristupom u izvođenju edukacijskih programa postići će se veća kvaliteta i bolji koncept učenja u odnosu na klasične modele.

Interaktivnim radionicama povećat će se turistička atraktivnost ovog područja te proširiti potencijal turističke ponude što će rezultirati privlačenjem šireg kruga turista usmjerenih ka specifičnim turističkim sadržajima. Dolazak većeg broja posjetitelja i turista imat će pozitivan utjecaj i na ostale turističke atrakcije ovog područja te razvijanje svijesti o potencijalu koji ovo područje nudi turistima.

Obogaćivanjem turističke ponude ovog prostora postići će se pozitivan utjecaj na samo gospodarstvo i poboljšanje kvalitete života žitelja ovog područja.

Svaka aktivnost koja doprinosi povećanju atraktivnosti turističkog odredišta, odnosno povećanju broja posjetitelja, ujedno doprinosi i razvoju lokalnog gospodarstva jer utječe na porast potražnje za širokim obujmom proizvoda i usluga koji su vezani uz turizam.

6.9.4. Edukacije lokalnog stanovništva

Edukacija lokalnog stanovništva od presudnog je značaja za očuvanje i promicanje vrijednosti Posebnog geografsko- botaničkog rezervata Đurđevački pijesci. Podrškom lokalnog stanovništva postići će se podrška i suradnja javnosti s ciljem doprinosa održivom društveno- gospodarskom razvoju na lokalnoj i regionalnoj razini. Edukacija lokalnog stanovništva, počevši od najmlađih, nužna je za očuvanje zaštićenih područja poput Posebnog geografsko- botaničkog rezervata Đurđevački pijesci, koja se nalaze bez nadzora pristupa.

Edukacijom lokalnog stanovništva postići će se podizanje opće svijesti o važnosti kulturnog dobra na području Đurđevca i važnosti njegova očuvanja za budućnost.

Edukacija lokalnog stanovništva provodit će se kroz 3 segmenta:

1. Održavanje terenske nastave i edukacija za djecu – kako bi se što bolje prezentirala bioraznolikost Posebnog geografsko-botaničkog rezervata Đurđevački pijesci i povećala svijest u najranijoj dobi o potrebi zaštite rijetkih staništa te zaštite bioraznolikosti općenito;
2. Radionice za ključne dionike – na njima će se prezentirati biološka i krajobrazna raznolikost Posebnog geografsko-botaničkog rezervata Đurđevački pijesci, dobiti upute za bolje upravljanje zaštićenim područjima te razviti svijest o potrebi koordinacije oko istovremenog korištenja i očuvanja zaštićenog područja. Planira se održavanje dvije radionice; jedna za predstavnike škola s područja Koprivničko-križevačke županije a druga za ključne dionike važne za korištenje i upravljanje područjem Posebnog rezervata Đurđevački pijesci;
3. Organizirat će se interaktivni volonterski programi koji će za cilj imati upoznavanje s florom i faunom karakterističnom za Đurđevačke pijeske kako bi se podigla razina svijesti javnosti o važnosti njihova očuvanja. Za vrijeme trajanja projekta planirane su minimalno 3 volonterske akcije kako bi se izravno uključilo lokalnu zajednicu u provedbu projekta.

Edukacija lokalnog stanovništva bit će usmjerena na njihovo upoznavanje s bioraznolikošću i georaznolikošću područja Đurđevačkih pijesaka, važnosti njihova očuvanja i načinima na koje mogu pridonijeti zaštiti ovog područja. Kroz ovu aktivnost povezat će se i aktivnosti izrade edukativnih materijala i priprema volonterskih programa te će se lokalno stanovništvo sudjelovanjem u provedbi ovih aktivnosti aktivno uključiti u provedbu cijelog projekta i promociju istog. Također, organizacijom aktivnosti i događanja u Gradskoj knjižnici Đurđevac na temu Pijesaka i prirodne baštine potaknut će se zanimanje lokalne zajednice i educirati lokalno stanovništvo o važnosti prirodne baštine te o projektu koji je u provedbi.

Lokalno stanovništvo čini dio ozračja nekog prostora te ima značajan utjecaj na zadovoljstvo posjetitelja i cjelokupni dojam o nekoj turističkoj destinaciji. Educirano stanovništvo s pozitivnim stavom i poznavanjem infrastrukture i sadržaja koji se nude posjetiteljima, vrlo su značajni za razvoj turizma nekog područja i čine neizostavni dio turističke priče.

Lokalnom stanovništvu treba jasno objasniti vezu između razvoja turizma i doprinosu na razvoj gospodarstva budući ima direktan utjecaj na povećanje potražnje za širokim obujmom proizvoda i usluga koji su vezani uz turizam.

6.9.5. Edukacije vezane za upravljanje posjetiteljima

Kako bi se postiglo kvalitetno upravljanje turističkim rutama, projektni tim će educirati zaposlenika Turističke zajednice o Posebnom geografsko-botaničkom rezervatu Đurđevački pijesci kako bi na zanimljiv i inovativan način predstavio ovaj fenomen. Ulaganjem u kvalitetu edukacije postići će se privlačenje većeg broja posjeta u Posebni geografsko-botanički rezervat i poboljšati turistička ponuda ovog područja.

Ova aktivnost bitna je za pravilnu provedbu Akcijskog plana upravljanja posjetiteljima, jer će Turistička zajednica na terenu raditi s posjetiteljima i davati im informacije o turističkim uslugama, proizvodima i pravilima ponašanja na zaštićenom području. Pravilno upravljanje posjetiteljima ključno je za očuvanje Posebnog geografsko-botaničkog rezervata Đurđevački pijesci te je ključno prilagoditi program prilikama i ograničenjima.

Praćenje broja posjetitelja omogućit će bolje upravljanje posjetiteljima čime će se lakše organizirati program i sadržaj za posjetitelje te planiranje razdoblja većeg intenziteta dolazaka i osmišljavanje sadržaja za posjetitelje u skladu s time.

Praćenje broja posjetitelja osnovni je dio upravljanja posjetiteljima, te se ovom aktivnošću otvara put za daljnje unaprjeđenje sustava upravljanja posjetiteljima, kroz detaljnije analize i profiliranje posjetitelja te oblikovanje turističkih sadržaja u skladu s potražnjom.

6.9.6. Edukacije vodiča

Planira se ulaganje u edukaciju dvije zaposlenice Javne ustanove te jednog zaposlenika Turističke zajednice. Edukaciju će provesti vanjski stručnjak nakon čega bi se znanje polaznika upotpunilo specifičnim znanjima o Posebnom geografsko-botaničkom rezervatu Đurđevački pijesci.

Vanjska edukacija za turističkog vodiča će se dodatno upotpuniti internom individualiziranom edukacijom o specifičnostima Đurđevačkih pijesaka. Na taj način značajno će se povećati stupanj znanja i opseg sadržaja koje vodič kasnije, u izravnoj interakciji prenosi na posjetitelje. Ovom edukacijom povećati će se njegova sposobnost argumentiranja i povećanja interesa posjetitelja za ovo područje čime se postiže doprinos u očuvanju baštine.

Kvalitetno educirani turistički vodič sa sposobnošću kvalitetnog i zanimljivog prenošenja znanja kroz zanimljivu priču povećava turističku atraktivnost nekog područja, pridonosi educiranosti posjetitelja i svakako je značajan faktor za atraktivnost turističkog odredišta.

Ulaganjem u edukaciju vodiča dugoročno se utječe na kvalitetu turističke ponude i program koji posjetitelju jamči nezaboravno iskustvo koje će u razgovoru prenositi svojim poznanicima i tako indirektno utjecati na povećanje broja posjeta Posebnom geografsko-botaničkom rezervatu Đurđevački pijesci

Ova aktivnost isprepliće se s aktivnošću edukacije vezane uz upravljanje posjetiteljima.

6.9.7. Volonterski program

Kako bi se podigla svijest o očuvanju zaštite okoliša i prirodnih vrednota osmislit će se volonterski programi koji bi uključivali različite aktivnosti, poput čišćenja nepješčarske vegetacije, održavanja poučne staze, akcija sakupljanja otpada, anketiranja posjetitelja, prikupljanja podataka o flori i fauni, fotografiranja flore i faune te ostale volonterske akcije sukladno potrebama. Na taj način aktivno će se uključiti lokalno stanovništvo u akcije čišćenja okoliša a sve u svrhu sprječavanja njegova onečišćenja u budućnosti i podizanje svijesti budućih naraštaja o važnosti čuvanja prirodne baštine.

Volonterski programi privući će aktiviste u borbi za očuvanje okoliša te dodatno promovirati ovo područje i utjecati na njegovu pozitivnu sliku u široj javnosti.

Sukladno izvješću o stanju i zaštiti prirode na području Koprivničko-križevačke županije, „preporuka je intenzivnije uključiti veći broj lokalnih dionika u akcije održavanja zaštićenih područja, osobito škole. Osim uključivanja u akcije uređivanja područja, škole i lokalne interesne skupine su odličan partner za provođenje projekata inventarizacije i revitalizacije područja, ponovnog uvođenja već nestalih biljnih vrsta i slične akcije koje zahtijevaju minimalna sredstva i dobru organizaciju.“

Uključenjem šire javnosti u volonterske programe pružit će se mogućnost izravnog uključenja u očuvanje prirodne baštine i istovremeno educirati populaciju o bioraznolikosti i georaznolikosti ovog područja. Posebna pozornost posvetit će se uključivanju djece i mladih

kako bi im se od najranije dobi usadio osjećaj odgovornosti i brige za zaštitu okoliša i održivog razvoja.

Promicanjem ovakvog načina edukacije mladeži i populacije utječe se i na pozitivnu sliku o nekom odredištu, pokazuje njegovu povezanost s lokalnom zajednicom te doprinosi povećanju turističke atraktivnosti, posebice kod stranih turista kojima je ovakav način provođenja edukativnih aktivnosti kroz volonterske programe uvriježen. Slika Đurđevca kao kvalitetne destinacije za aktivni odmor dodatno će se obogatiti ovom aktivnosti.

6.10. Horizontalne aktivnosti

6.10.1. Promicanje jednakih mogućnosti i socijalne uključenosti

Projekt će doprinijeti promicanju jednakih mogućnosti i socijalnoj uključenosti kroz nova planirana zapošljavanja, a odnositi će se na jednake uvjete natječaja neovisno o spolu, religiji, etničkoj pripadnosti ili bilo kojoj drugoj osnovi. Posjetiteljski centar i Škola u prirodi Borik bit će rekonstruirani u sklopu Projekta, a unutar obje zgrade bit će usvojeni svi elementi pristupačnosti osoba s invaliditetom kao i sami prilazi objektima.

U sklopu Posjetiteljskog centra postojat će vertikalni transportni lift koji će omogućiti osobama s invaliditetom pristup na sve etaže zgrade, a bit će osiguran i sanitarni čvor za osobe s invaliditetom u prizemlju zgrade. Škola u prirodi Borik sadržavat će sve potrebne elemente pristupačnosti za savladavanje visinskih razlika i pregrada, a sve u namjenu korištenja prostora osobama s invaliditetom. U Posebnom geografsko-botaničkom rezervatu Đurđevački pijesci, dio poučno-tematske staze bit će također prilagođen osobama s invaliditetom. Prezentacijskim ploham s različitim biljkama stvorit će se poticaji za više osjetila – vid, njuh, sluh i okus. Četiri od trinaest postavljenih informativno-edukacijskih ploča za posjetitelje biti će na Braillovom pismu. U sklopu parkirališta bit će obilježena mjesta kojima se voze ili prevoze osobe s invaliditetom.

6.10.2. Rekonstrukcija zgrade Posjetiteljskog centra

Projektom će se izvršiti rekonstrukcija zgrade, a odnosi se na adaptaciju i kompletnu obnovu postojeće zgrade te stavljanje u funkciju dijelova zgrade koji do sada nisu služili osnovnoj

namjeni zgrade, a to su dio etaže podruma i cijela etaža tavana (sve ostale postojeće prostorije biti će iskorištene u svrhu centra). Povećanje obujma postojeće zgrade nije predviđeno projektom.

Nepovoljni utjecaji tijekom korištenja zahvata uključuju i buku, onečišćenje zraka te pritisak većeg broja posjetitelja. Međutim, navedeni utjecaji se mogu smatrati prihvatljivim na strateškoj razini, uz primjenu propisanih mjera. U rekonstrukciji zgrade nema prljave tehnologije te je isključena mogućnost nekontroliranog ispuštanja opasnih tvari u zemlju, vodu i zrak. Otpad koji će nastati uslijed radova spada u kućni otpad te će biti zbrinut u dogovoru s nadležnim komunalnim poduzećem.

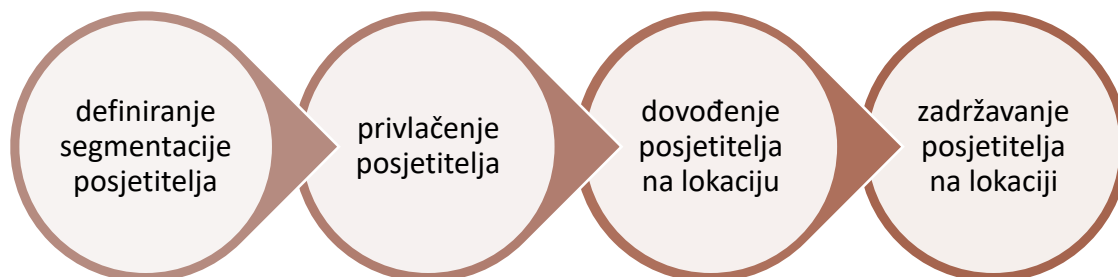
Smanjit će se emisije štetnih plinova jer će se povećati stupanj zaštite okoliša ugradnjom učinkovitijeg sustava grijanja, a kombinacija nove stolarije koja će dodatno izolirati prostor čime će se povećati i učinkovitost sustava klimatizacije.

6.10.3. Rekonstrukcija zgrade Škole u prirodi Borik

Zgrada Škole u prirodi Borik prenamijenit će se iz postojećeg skladišta u ugostiteljsko-turističko zgradu i služiti će primarno za edukativne svrhe. Za zagrijavanje zgrade koristit će se peleti, koji su najpovoljniji i najefikasniji izvor topline visoke energetske učinkovitosti. Pročelje zgrade obloženo je toplinskom izolacijom, dok će svi podovi i stropovi također biti izolirani toplinskom izolacijom radi efikasnijeg korištenja grijanja i hlađenja. Rasvjeta svih unutarnjih prostorija koristiti će fluo i LED svjetiljke koje kombinacijom dugog životnog vijeka i energetske efikasnosti za posljedicu imaju dugoročnu uštedu i racionalno korištenje.

7. POSJETITELJI

Pri definiranju plana vezanog za posjetitelje potrebno je za definirati i segmente posjetitelja. Svakom segmentu se treba pristupiti zasebno i ciljano. Definiranoj segmentaciji potrebno je pristupiti individualno kako bi se postigli što bolji rezultati.

7.1. Segmentacija posjetitelja

Geografska segmentacija:

Ova vrsta segmentacije dijeli tržište na geografske jedinice poput nacija, država, regija, okruga, gradova i susjedstva. Dakle ta segmentacija može biti i na makro razini pa sve do mikro razine poput susjedstva. Određeno poduzeće može djelovati na svim razinama ili samo na određenoj, te istovremeno voditi brigu o lokalnim varijacijama. Na taj način prilagođava se marketinški program potrebama i interesima potrošačkih grupa na svim razinama.

Domaći i strani posjetitelji predstavljaju najširu grupu posjetitelja koja je određena prema lokaciji boravka. Ujedno je vrlo kompleksan segment jer unutar njega se nalaze različiti podsegmenti koji spadaju u željenu ciljnu skupinu te ih je ujedno teško doseći ukoliko komunikacija nije smisleno postavljena. Ovaj segment može se razdijeliti prema razne socio-ekonomske pokazatelje, motive dolaska i načine dolaska. Također ga je potrebno promatrati kroz godinu kako bi se uvidjela željena periodičnost dolazaka. Gledamo li prema socio-ekonomskom motivu trebamo imati u vidu imovinski status, obrazovanje, dob, obiteljski status itd. Pri svemu tome treba uzeti u obzir da će se ovako postavljenim centrom najviše privući osobe jače platežne moći.

Prema motivima dolaska posjetitelje možemo podijeliti na slučajne i planirane. Njih uglavnom privlači atraktivnost lokacije. Planirani su uglavnom dobro informirani, dok slučajni posjetitelji raspolažu s manje informacija. Slučajne posjetitelje će uglavnom privući komunikacija na koju naiđu usputno, bilo da se radi o marketinškoj komunikaciji u digitalnom svijetu ili o klasičnom oglašavanju. Tu veliku ulogu i imaju i osobne preporuke i dobro iskustvo bivših posjetitelja.

Dodatno imamo segment posjetitelja kao turista u tranziciji. Mnogo turista nađe se u posjetu slučajno. Uglavnom se radi o turistima u tranziciji, koji često stanu na putu prema Jadranskoj obali. Za takve turiste je vrlo bitno da objekti budu pravovaljano označeni na njihovoj ruti. To se odnosi na velike prometnice. Takvi turisti će se zaustaviti ako im se ponuda učini zanimljiva.

Prema načinu dolaska razlikujemo pojedinačne i grupne posjetitelje.

Komunikacija prema stranim posjetiteljima treba biti isključivo putem digitalnog marketinga i kroz turističke agencije, dok za domaće posjetitelje uz spomenute kanale treba koristiti i klasičan marketing, oglašavanje putem medija i na vanjskim površinama.

Obitelji s djecom:

Obitelji s djecom predstavljaju socio-ekonomski segment domaćih i stranih posjetitelja koji su definirani ekonomskim statusom. Obitelji s djecom traže sadržaj koji će biti namijenjen djeci i to je ono što ih prvenstveno privlači. Uglavnom dolaze u vlastitom angažmanu.

Komunikacija prema njima treba sadržati elemente sa sadržajem namijenjenim djeci. Kanali koji se u toj komunikaciji koriste su uglavnom digitalni, ali će ih privući i postavljanje plakata na vanjskim površinama.

Pojedinci:

Pojedinci koji posjete lokaciju najčešće su u prolazu. Njihov motiv dolaska je usputan. U većini slučajeva prolaze u blizini lokacije i budu privučeni promotivnim akcijama te iz znatiželje dođu u posjet. Nešto manji broj slučajnih posjetitelja su znalci i entuzijasti. Oni su unaprijed informirani ponudi i ciljano dolaze. Oni su u većini slučajeva najzahtjevniji posjetitelji te za njih treba kreirati opsežnu ponudu s puno informacija.

Škole i fakulteti (obrazovne ustanove):

Školski posjetitelji su uglavnom domaći posjetitelji i čine segment s najviše potencijala. Njihova namjera je prvenstveno edukativnog karaktera. Kod njih je značajno izražena sezonalnost. Komunikacija prema njima većinski se provodi direktnim kontaktom sa školskim djelatnicima (ravnatelji, učitelji).

Umirovljenici:

Umirovljenici predstavljaju segment koji je navikao uglavnom grupno i organizirano putovati. Kod njih nije izražena sezonalnost i uglavnom se radi o jednodnevnim izletima. Cjenovno su najosjetljiviji segment.

Komunikacija prema njima odvija se uglavnom putem turističkih agencija koje za njih kreiraju zasebne ponude.

7.2. Privlačenje i dovođenje posjetitelja

Za svaki segment posjetitelja potrebno je zasebno kreirati ponudu te je svakom segmentu posjetitelja potrebno pristupiti određenim komunikacijskim kanalom. Definiranjem segmenata posjetitelja potrebno je definirati komunikacijske alate i kanale za svaki segment kojim će se potencijalni posjetitelji privući na lokaciju. Putem istih tih komunikacijskih kanala i alata će ih se dovesti na lokaciju.

7.3. Zadržavanje posjetitelja

Jednom kada dovedemo željenog posjetitelja na lokaciju potrebno je ponuditi sadržaj koji je njemu prilagođen. Za svaki segment posjetitelja potrebno je kreirati zasebnu ponudu (uslugu i/ili proizvod). Svaki segment posjetitelja ima drugačije namjere i potrebe dolaska i sukladno tome će vremenski odrediti svoje zadržavanje na lokaciji. Pri tome će ono dulje trajati ukoliko mu se ponudi sadržaj koji njemu odgovara. Isto tako, dobro definiranom ponudom sadržaja će se isti taj posjetitelj potencijalno i vratiti na lokaciju. Zato ponudu treba periodički revidirati i obnavljati te je kao takvu nuditi tim posjetiteljima. Ti posjetitelji koji dođu na lokaciju ujedno

su najbolji marketing za privlačenje drugih novih posjetitelja jer njihova osobna preporuka je vrlo dragocjena.

7.4. Upravljanje posjetiteljima na lokaciji

Upravljanje posjetiteljima na lokaciji kreće od njihovog dolaska na lokaciju. Praćenjem broja dolazaka moguće je pratiti godišnju sezonalnost pojedinih segmenata posjetitelja. Time će se steći uvid u kojem periodu godine se ostvaruje najviše dolazaka, a u kojem najmanje. Time će se se moći jasno odrediti akcije kojim ase treba privući dodatan broj posjetitelja.

Jednom kada posjetitelj dođe na lokaciju potrebno ga je i zadržati adekvatnom ponudom. S obzirom ne to da je samim praćenjem moguće u svakom trenutku znati koliko osoba se nalazi na željenim lokacijama, potrebno je njima upravljati kako bi se adekvatan broj posjetitelja našao na određenoj lokaciji. Izrađenim hodogramom i terminskim planom boravka broja osoba na pojedinoj lokaciji (s naglaskom na lokacijama zatvorenog tipa) moguće je upravljati kako se ne bi stvarale gužve i došlo do prekapacitiranosti.

Posebna pozornost oko broja posjetitelja obraćat će se pri dolasku grupa. Ukoliko dođe veći broj posjetitelja njihovi ulasci će se vremenski odjeljivati kako bi broj posjetitelja uvijek bio adekvatan danoj lokaciji.

Zatvorenim lokacijama moći će se pristupiti samo u njihovo radno vrijeme, dok će otvorene lokacije uvijek biti dostupne posjetiteljima, bez obzira na radno vrijeme.

U periodu van radnog vremena nije moguće pratiti broj posjetitelja na otvorenim lokacijama niti utjecati nekim akcijama na njih.

Cjelokupno upravljanje u smislu programa koji se nude posjetiteljima na samoj lokaciji i marketinga, može se podijeliti prema vremenu upravljanja na kontinuirano upravljanje i periodično, zavisno o programima i njihovim planiranjima.

Detaljno je prijedlog upravljanja prezentiran kako slijedi:

KONTINUIRANO – PRETHODNO PROVEDBI PROJEKTA, ZA VRIJEME I NAKON PROVEDBE PROJEKTA

- Poticanje i koordiniranje svih nositelja ponude u razvoju i promociji destinacije i turističkih proizvoda
- Osmišljavanje i provedba programa čime će se poticati ispunjenje zadanih ciljeva, prioriteta i mjera – dugoročnih i kratkoročnih, definiranih razvojnom strategijom
- Koordiniranje, osmišljavanje i provedba izrade programa edukacije za nositelje ponude u svrhu podizanja znanja i stručnosti u upravljanju destinacijom i turističkom ponudom
- Praćenje provedbe strategije i marketinškog plana, kao i demonstracija uspješnosti provedbe
- Promocija cjelokupnog projekta na lokalnoj i nacionalnoj razini te okolnim zemljama
- Poticanje i koordiniranje svih nositelja ponude u razvoju i promociji destinacije i turističkih proizvoda
- Financijsko upravljanje projektom i post-projektnim aktivnostima u svrhu osiguravanja maksimalne financijske održivosti i profitabilnosti destinacije
- Poticanje partnerstva i inter-sektorske suradnje nositelja ponude

PERIODIČNO – PREMA PLANU ILI PREMA POTREBI

- Identifikacija novih potencijala ponude destinacije – sukladno promjenama u potražnji na tržištu, novim metodama upravljanja destinacijom, uključivanje novih nositelja ponude i sl.
- Ulaganje resursa i vremena u kontinuirano podizanje kvalitete turističkih proizvoda
- Praćenje varijabli koje utječu na uspješnost provedbe projekta i plasiranja ponude
- Identificiranje novih i praćenje definiranih nositelja ponude
- Povezivanje s drugim lokalnim, regionalnim i nacionalnim inicijativama

8. PROJEKTNI TIM

Projektni tim sačinjen je od zaposlenika Prijavitelja odnosno Grada Đurđevca, zaposlenika Partnera Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Koprivničko-križevačke županije, Partnera LAG Podravina te vanjskih stručnjaka.

Članovi tima Prijavitelja (Grad Đurđevac) zaduženi su primarno za Posjetiteljski centar dok su članovi tima Partnera Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Koprivničko-križevačke županije zaduženi za Posebni geografsko botanički rezervat Đurđevački pijesci.

Voditelj projekta (Martin Mahović), zaposlenik Prijavitelja, odgovoran je za organizaciju i koordinaciju izvršenja planiranih radnih zadataka i nadgledanje njihova provođenja prema indikativnom vremenskom rasporedu te davanje uputa članovima projektnog tima, sudionicima na Projektu te ostalim akterima. Zadužen je za nadzor potrošnje sredstava u skladu s proračunom projekta i ugovornim obvezama te predviđenim novčanim planom. Zadužen je za sve operativne aspekte provedbe, koordinaciju i protok informacija između ostalih članova projektnog tima, komunikaciju i izvještavanje prema PT2, komunikaciju i koordinaciju s Vanjskim stručnjacima za savjetovanje u provedbi EU projekata i provođenje procesa javne nabave te sudjelovanje u svim projektnim aktivnostima.

Projektni asistent 1, vanjski stručnjak, u svim elementima Projekta djeluje kao podrška i pomoć ostalim članovima projektnog tima, uz redovitu koordinaciju s voditeljem projekta i ostalim članovima projektnog tima.

Projektni asistent 1 obavlja sljedeće poslove:

- utvrđivanje uloga i odgovornosti pojedinca za provedbu projekta
- utvrđivanje pravila i obveza po Ugovoru
- pravna tumačenja pojedinih odredbi Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava
- vođenje brige o provedbi projekta sukladno Ugovoru
- utvrđivanje načina i pravila vođenja cjelokupne projektne dokumentacije
- utvrđivanje dokumentacije kojom će se u izvještajima dokazivati aktivnost

- u slučaju kašnjenja, izrada dopisa dojava bilo kojih kašnjenja posredničkim tijelima
- pripremu zahtjeva za promjenom Ugovora/projekta
- pregled dokumentacije na projektu i sukladnosti s relevantnim pravilima
- savjetovanje u unapređenju i uvećanju uspješnosti izvedbe projekta
- pomoć u izradi i pregledu plana nabave
- pomoć u izradi dokumentacije za nadmetanje
- pomoć u vođenju postupaka odabira u postupcima nabave na projektu, izradi zapisnika i po potrebi pregledu i ocjeni ponuda
- pripremu plana tijeka sredstava (tijeka trošenja proračuna) na projektu
- pripremu procedure koja se veže uz interno odobravanje prihvatljivosti troškova (sukladno pravilima Ugovora)
- pregled Plana zahtjeva za nadoknadom sredstava
- kontrolu dokazne dokumentacije kojom se pravdaju troškovi na projektu, po potrebi
- izradu zahtjeva za promjenama, realokacijama i drugih dopisa prema ugovornim tijelima
- pregled zahtjeva za nadoknadom sredstava (financijskog izvještaja projekta)
- pregled finalnog izvještaja projekta

Projektni asistent 2 (Mihaela Lončar), zaposlenica Partnera LAG Podravina odgovorna je za organizaciju i koordinaciju izvršenja planiranih radnih zadataka i nadgledanje njihova provođenja prema indikativnom vremenskom planu te davanje uputa članovima projektnog tima i ostalim uključenim akterima. Pomaže voditelju projekta u svim potrebnim aktivnostima, s posebnim naglaskom na vođenje administrativne i financijske dokumentacije za Projekt te aktivno sudjelovanje u Elementima projekta Edukacija i interpretacija i Promocija i vidljivost.

Vrši nadzor nad trošenjem projektnih sredstava u skladu s proračunom Projekta i ugovornim obvezama te organizira novčani tijek. U svim elementima Projekta djeluje kao podrška i pomoć ostalim članovima projektnog tima, uz redovitu koordinaciju s vanjskim stručnjacima.

Ovlaštena osoba javnog naručitelja za javnu nabavu (Silvija Lukačin), zaposlenica Prijavitelja, odgovorna je za provođenje postupaka javne nabave, u koordinaciji s vanjskim stručnjakom za savjetovanje u provedbi projekta, koji iskustvom provođenja postupaka prema Zakonu o

javnoj nabavi nadopunjuje stručnim znanjem i iskustvom u provođenju postupaka u kontekstu EU fondova.

Intenzivno sudjeluje u aktivnosti Upravljanje projektom, Uspostava Posjetiteljskog centra i Uspostava Škole u prirodi u Boriku.

Ovlašteni inženjer (građevinske i/ili druge tehničke struke) (Dejan Đud), zaposlenik Prijavitelja, odgovoran je za sljedeće poslove:

- financijsku, pravnu i tehničku koordinaciju u vezi s projektiranjem, građenjem i rekonstrukcijom građevina
- financijsku, pravnu i tehničku pripremu i planiranje poslova u vezi s gradnjom te praćenje provođenja plana gradnje
- odabir projektanta, revidenta, nadzornog inženjera, izvođača i drugih osoba koje obavljaju poslove u vezi s gradnjom te savjetovanje u ugovaranju poslova s navedenima
- povezivanje i usklađivanje rada projektanta, revidenta, nadzornog inženjera, izvođača i drugih osoba koje sudjeluju u gradnji te nadzor nad njihovim radom u svrhu zaštite prava i interesa investitora
- koordiniranje akata, analiza, studija, elaborata i drugih dokumenata potrebnih za izradu idejnog, glavnog i izvedbenog projekta
- pribavljanje svih dokumenata i sklapanje svih pravnih poslova potrebnih za izdavanje akata za provođenje dokumenata prostornog uređenja, građenje, uporabu i/ili uklanjanje građevina i pribavljanje tih akata
- pribavljanje svih dokumenata i sklapanje svih pravnih poslova potrebnih za građenje građevine te obavljanje radnji koje je investitor dužan obavljati tijekom građenja građevine

Osoba za računovodstvo i financije (Iva Vuk), zaposlenik Prijavitelja, surađuje s voditeljem projekta i projektnim asistentima te sukladno njihovim projekcijama financijskog tijeka planira realizaciju troškova. Sudjeluje u nadzoru nad potrošnjom financijskih sredstava u skladu s proračunom, uz redovitu koordinaciju s vanjskim stručnjacima i ostalim članovima projektnog

tima. Uključena je u financijsko upravljanje svim aktivnostima projekta te sukladno tome sudjeluje u izradi izvještaja projekta.

Koordinator održivog korištenja prirodne baštine (Željka Kolar), zaposlenik Partnera Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Koprivničko-križevačke županije, odgovorna je za provođenje svih projektnih aktivnosti unutar zaštićenog područja Posebnog geografsko-botaničkog rezervata Đurđevački pijesci te brine da se sve aktivnosti provode u skladu s propisima. U svim aktivnostima vezanim uz edukaciju, interpretaciju i promociju područja Đurđevački pijesci djeluje kao stručna potpora. Sudjeluje u aktivnostima Izrada Studije upravljanja posjetiteljima s Akcijskim planom, Uređenje i proširenje poučno-tematske staze na području Posebnog rezervata Đurđevački pijesci, Uvođenje sustava evidencije i praćenje broja posjetitelja, Izrada i postavljanje stajališta/parkirališta za bicikle, Izrada programa za posjetitelje, Izrada edukativnih i prezentacijskih materijala, Priprema i osmišljavanje radionica, Edukacija lokalnog stanovništva, Edukacije vezane za upravljanje posjetiteljima, Edukacije vodiča, Promocija lokacije prirodne baštine, Upravljanje projektom i administracija te Promidžba i vidljivost.

Koordinator edukativnih aktivnosti (Marta Lenac), zaposlenik Partnera Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Koprivničko-križevačke županije, odgovorna je za provođenje projektnih aktivnosti unutar zaštićenog područja Posebnog geografsko-botaničkog rezervata Đurđevački pijesci, s posebnim naglaskom na aktivnosti vezane uz edukaciju, interpretaciju i promociju područja Đurđevačkih pijesaka, gdje djeluje kao stručna potpora i provoditelj aktivnosti. Sudjeluje u aktivnostima Izrada Studije upravljanja posjetiteljima s Akcijskim planom, Uređenje i proširenje poučno-tematske staze na području Posebnog rezervata Đurđevački pijesci, Uvođenje sustava evidencije i praćenje broja posjetitelja, Izrada i postavljanje info točaka za posjetitelje, svim aktivnostima iz elementa Edukacija i interpretacija, Promidžba lokacije prirodne baštine te Upravljanje projektom i administracija.

Koordinator za promidžbene aktivnosti i turizam (Mario Fuček), zaposlenik Partnera, Turistička zajednica grada Đurđevca. Glavni je odgovorni za provedbu aktivnosti promidžbe

lokacije prirodne baštine, odnosno promidžbu nove ponude Đurđevačkih pijesaka te Posjetiteljskog centra i Škole u prirodi Borik. Predstavljajući Turističku zajednicu, koja će preuzeti upravljanje Posjetiteljskim centrom nakon provedbe Projekta, ovim aktivnostima postaviti će se temelji za daljnje djelovanje Posjetiteljskog centra odnosno Turističke zajednice, u kontekstu održivog korištenja prirodne baštine.

Sudjeluje u aktivnostima Izrada Studije upravljanja posjetiteljima s Akcijskim planom, Uspostava Posjetiteljskog centra, Uspostava Škole u prirodi u Boriku, Izrada i postavljanje info točaka za posjetitelje, Izrada programa za posjetitelje, Izrada edukativnih i prezentacijskih materijala, Edukacija lokalnog stanovništva, Edukacije vezane za upravljanje posjetiteljima, Edukacije vodiča, Promidžba lokacije prirodne baštine, Upravljanje projektom i administracija te Promidžba i vidljivost.

9. PROMIDŽBA I VIDLJIVOST

Promidžba i vidljivost Projekta izvodit će se u skladu s Uputama za korisnike za razdoblje 2014.-2020. vezanim za Informiranje, komunikaciju i vidljivost Projekta. Tijekom cijelog razdoblja provedbe Projekta osigurat će se adekvatno označavanje gradilišta privremenom pločom te rekonstruiranih objekata trajnom pločom s naznakom o EU sufinanciranju. Na svu opremu postaviti će naljepnice.

Uz to što se kroz promidžbu i vidljivost pazi da sve bude obilježeno prema uputama, bitno je orijentirati se na to da se privuče što više posjetitelja. Kroz komunikacijsku strategiju definirat će se segmentacija gostiju te definirati proizvodi i usluge koje se nude gostima. Komunikacijska strategija treba definirati individualni pristup svakom segmentu gostiju ovisno o proizvodu i usluzi. Kada se definiraju segmenti gostiju, ako je potrebno treba dodatno razviti zaseban proizvod kako bi se povećala atraktivnost objekata.

Komunikacijskom strategijom potrebno je definirati i marketinški miks. Sukladno tome kreira se poruka koja se plasira u javnost. Potrebno je izraditi vizualni identitet. Tome se može pristupiti na način da se pripremi krovni vizualni identitet cijelog projekta te da se zasebno kreira podbrend za svaki objekt/lokaciju. Pri tome se treba voditi idejom da sve ima zajednički vizualni nazivnik kako bi ciljnoj skupini bilo prepoznatljivo. Željenom porukom i željenim vizualnim identitetom potrebno je doprijeti do ciljne skupine te će se stoga kreirati medijski miks. Uz izradu različitih promotivnih materijala koji će se dijeliti ciljnoj skupini potrebno je provoditi i oglašavanje.

9.1. Materijali za promidžbu

Kako bi se ciljnu skupinu adekvatno informiralo te privuklo potrebno je izraditi materijale za promidžbu. U to spadaju dizajn i tisak ulaznica za posjetitelje, izrada i postavljanje informativno edukacijskih i interpretacijskih ploča. Potrebno je izraditi promotivne brošure i letke koji će se dijeliti posjetiteljima i potencijalnim posjetiteljima. Namijenjeni su da se dijele na lokacijama Projekta, u turističkim objektima te na raznim događajima. Uz to, potrebno je izraditi razne manje promotivne materijale definirane komunikacijskom strategijom te materijale za edukativne radionice.

9.2. Oglašavanje

U sklopu aktivnosti promidžbe i vidljivosti potrebno je provesti oglašavanje. Bez adekvatno provedenog oglašavanja nije moguće željenu poruku poslati ciljanoj skupini, odnosno definiranom segmentu gostiju. Kod oglašavanja potrebno se orijentirati na digitalne kanale. Digitalni marketing je u današnje vrijeme postao jako popularan, atraktivan i mjerljiv. Moguće je jasno definirati ciljnu skupinu i ciljano doprijeti do nje. Kako bi to bilo moguće treba se izraditi web stranica na kojoj će biti sve potrebne informacije za ciljnu skupinu. Pri kreiranju web stranice posebna pozornost se treba posvetiti vizualnom dijelu, ali i SEO i SEM optimizaciji. Kako bi se povećala atraktivnost Projekta potrebno je izraditi promotivni video koji će se postaviti na web stranici, YouTube kanalu te Facebook službenom profilu. Isti video treba koristiti za digitalno oglašavanje na YouTube kanalu te na TV-u. S obzirom na kreiranje web stranice potrebno je provesti Google oglašavanje. Uz navedeno potrebno je provesti i oglašavanje na vanjskim površinama (billboard).

9.3. Odnosi s javnošću

Medije se ne smije zanemariti, oni su u ovom slučaju korisno sredstvo komunikacije prema ciljnim skupinama. Treba koristiti svaku priliku kako bi se promovirao Projekt tj. novi brend koji se Projektom kreira tako da se sadržaji unaprijed pripreme i plasiraju u medije. Uz medije posebnu pozornost treba obratiti suradnji s influencerima na društvenim mrežama.

9.4. Događaji

Kako bi se medije i širu javnost informiralo o Projektu i svemu što Projekt nudi zajednici potrebno je organizirati konferenciju za medije. Također zbog značaja kojeg Projekt ima potrebno je biti prisutan na svim lokalnim javnim događanjima (barem kroz promotivne materijale koji će se dijeliti posjetiteljima). Zbog velikog broja posjetitelja, važna je prisutnost na velikim turističkim sajmovima. Osim na turističkim, poželjno je sudjelovati i na specijaliziranim sajmovima čija se tema može povezati s Projektom, tj. na kojima je prisutna željena ciljana skupina.

9.5. Turističke agencije

Potrebno je kreirati ponudu za definirane segmente za posjetitelje koje će se putem turističkih agencija nuditi spomenutim potencijalnim posjetiteljima. Ponude je potrebno revidirati sukladno odazivu i prilagođavati ih godišnjim dobima.

9.6. Komunikacijski kanali i alati

Segment posjetitelja	Komunikacijski kanal	Komunikacijski alat
Slučajni posjetitelj	Digitalni marketing, vanjsko oglašavanje	Društvene mreže, oglasi koji su postavljeni tako da se prikazju lokacijski, billboard plakati
Obitelji s djecom	Digitalni marketing, vanjsko oglašavanje, TV oglašavanje, odnosi s javnošću	Društvene mreže, oglasi putem YouTube kanala, Google oglasi, TV oglasi, Billboard plakati, događaji, priopćenje za medije
Pojedinci	Digitalni marketing, vanjsko oglašavanje, TV oglašavanje, odnosi s javnošću	Društvene mreže, oglasi putem YouTube kanala, Google oglasi, TV oglasi, Billboard plakati, priopćenje za medije, događaji
Škole i obrazovne ustanove	Direktan marketing	Letci, brošure, mail, direktan komunikacija
Umiroveljnici	Turističke agencije	Letci, brošure